

APELDOORNSCHE COURANT.

Officieel Orgaan der Gemeente.

Uitgave van Firma T. D. H. PULL, Dorpstraat AA 300, APELDOORN.

Bericht.

Tijdige inzending van Advertentiën is in 't algemeen steeds gewenscht, om geen teleurstelling in de plaatsing te ondervinden, doch ten opzichte van Advertentiën, bestemd voor het nummer van Vrijdagavond, is het dringend noodzakelijk, dat ze zooveel mogelijk reeds Donderdag bezorgd zijn, opdat in tijds maatregelen kunnen genomen worden om de plaatsing in dat nummer te verzekeren. Voor de opname van Advertentiën, 's morgens na 10 uur van den dag der uitgifte ingekomen, kan niet worden ingestaan.

De Uitgever,

Firma T. D. H. PULL.

Bij dit nummer behoort een **BIJVOEGSEL,**

bevattende o.a. het Verslag van het verhandelde in de Vergadering van den Raad der Gemeente Apeldoorn van 24 Februari 1905.

Officieel Gedeelte.

Predikbeurten.

APELDOORN.

Hervormde Gemeente.

Voor de maand Maart gelieve men zich voor de aanvragen om huwelijks-inzegening en lidmaten-attestaties des Zaterdagavonds van 6-8 uur bij Ds. VAN RHJN aan te melden.

Gereformeerde Kerken.

Woensdag 1 Maart.

Noorderkerk.

's Avonds half 7 ure, Ds. Vogelaar.

Bijbellezing.

HOENDERLOO.

Hervormde Gemeente.

Woensdag 1 Maart.

's Avonds 7 ure, Bijbellezing.

Publicatien.

KOSTELOOZE VACCINATIE EN HERVACCINATIE.

Burgemeester en Wethouders van Apeldoorn, brengen ter openbare kennis, dat gelegenheid tot kosteloze vaccinatie en hervaccinatie zal worden gegeven:

1° Woensdag 1 Maart e.k., van 2-3 uur, in de openbare scholen no. 12 aan de Stationsstraat, no. 15 in de buurtschap Wormen en no. 17 aan den Soerenschen grindweg, en dat op Woensdag 8 Maart, van 2-3 uur, in genoemde scholen, de verrichte vaccinatie zullen worden nagezien;

2° Woensdag 15 Maart e.k., van 2-3 uur, in de openbare scholen no. 3 te Het Loo, no. 4 te Beemt en no. 13 aan den Asseltschen weg, en dat op Woensdag 22 Maart, van 2-3 uur, in genoemde scholen de verrichte vaccinatie zullen worden nagezien;

3° Woensdag 29 Maart e.k., van 2-3 uur in de openbare school no. 11 te Hoog-Soeren en dat op Woensdag 5 April, van 2-3 uur, in genoemde school de verrichte vaccinatie zullen worden nagezien.

De ouders behooren de trouwboekjes of trouwbrieven mede te brengen, ten einde de dagteekening van geboorte der kinderen daaruit te kunnen overnemen.

De genesheeren verzoeken aan de ouders zorg te dragen, dat de armen van hun kinderen behoorlijk gewaarsched zijn.

Belanghebbenden worden er aan herinnerd, dat het noodzakelijk is op de hierboven vermelde dagen en daarbij opgegeven uur, de verrichte vaccinatie te laten nazien, daar zonder dat geen

bewijs van vaccinatie kan worden afgegeven. Apeldoorn, den 20 Februari 1905.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

TUTEIN NOLTHENIUS.

De Secretaris,

MOLLERUS.

Kosteloze Vaccinatie en Hervaccinatie in de kadastrale gemeente Beekbergen.

Burgemeester en Wethouders van Apeldoorn, brengen ter openbare kennis, dat in de kadastrale gemeente Beekbergen gelegenheid tot kosteloze vaccinatie en hervaccinatie zal gegeven worden in de openbare school te:

Loenen, school no. 10, op Woensdag 1 Maart e.k., 's nam. 2 uur,

Oosterhuizen, school no. 7, op Woensdag 1 Maart e.k., 's nam. 3 1/2 uur,

en dat op Woensdag 15 Maart, op dezelfde uren, in genoemde scholen de verrichte vaccinatie zullen worden nagezien;

Ugchelen, op Woensdag 8 Maart e.k., voorn. 10 uur,

Hoenderloo, op Woensdag 8 Maart e.k., 's nam. 12 1/2 uur,

en dat op Woensdag 22 Maart, op dezelfde uren, in genoemde scholen de verrichte vaccinatie zullen worden nagezien;

Beekbergen, op Zaterdag 11 Maart e.k., 's nam. 2 uur,

en dat op Zaterdag 25 Maart, op het zelfde uur, in genoemde school de verrichte vaccinatie zullen worden nagezien.

Belanghebbenden worden er aan herinnerd, dat het noodzakelijk is op de hierboven vermelde dagen en daarbij opgegeven uur, de verrichte vaccinatie te laten nazien, daar zonder dat geen bewijs van vaccinatie kan worden afgegeven.

De ouders behooren de trouwbrieven mede te brengen, ten einde de dagteekening van geboorte der kinderen te kunnen overnemen.

Apeldoorn, den 20 Februari 1905.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

TUTEIN NOLTHENIUS.

De Secretaris,

MOLLERUS.

DRANKWET.

Burgemeester en Wethouders van Apeldoorn; Brengen ter voldoening aan art. 12 der Drankwet ter openbare kennis, dat bij hen is ingekomen een verzoekschrift om vergunning tot verkoop van sterke drank in het klein, voor gebruik ter plaatse van verkoop (art. 1, 2e lid a):

van J. TIEMENS, voor het noordoostelijk benedenvoorlokaal van het huis, gelegen aan de Koningstraat, gemerkt L. 91.

Binnen twee weken, nadat deze bekendmaking is geschied, kan ieder tegen het verlossen van deze vergunning schriftelijk bezwaren bij Burgemeester en Wethouders inbrengen.

Apeldoorn, den 27 Februari 1905.

Burgemeester en Wethouders van Apeldoorn,

TUTEIN NOLTHENIUS.

De Secretaris,

MOLLERUS.

Niet Officieel Gedeelte.

Plaatselijk Nieuws.

Aan belanghebbenden bij kosteloze vaccinatie en hervaccinatie wordt in publicatiën in dit nummer bericht, dat daartoe de gelegenheid zal worden gegeven:

Op Woensdag 1 Maart e.k., van 2-3 uur, in de openbare scholen no. 12 aan de Stationsstraat, no. 15 in de buurtschap Wormen en no. 17 aan den Soerenschen grindweg, en dat op Woensdag 8 Maart, van 2-3 uur in genoemde scholen, de verrichte vaccinatie zullen worden nagezien.

Voorts op dienzelfden dag te Loenen,

Hendrik, zijn oppasser, moest dadelijk den brief aan den heer majoor von Breitenfeld, te Frankfurt, op de post bezorgen.

Prompt op den laatsten dag des jaars kwam dan ook de majoor bij zijn neef. Hij kwam hijgend de trap op, want hij was gezet en kortademig, en eer de luitenant de deur nog kon openen, stond hij reeds midden in de kamer. Zijn lange snor stond omhoog als twee vraagtekens, en zijne oude, trouwe oogen, zagen zijn neef uitvorschend aan, toen hij zeide:

„Nu, jongen, daar ben ik, de oude oom laat zijn bengel niet in den steek. Waar knijpt het? Eerst een sigaar en dan opbeheppend.”

Daarop wierp hij zich, diep ademscheppend, recht op zijn gemak in een hoek van de kanapé en hoorde wat zijn geliefde jongen hem vertelde. Deze biechte nu alles op van het begin tot het einde, niet zonder dat zijn oom hem in de rede viel, die door korte uitroepen, toornig brommen, schouder ophalen en andere zeer duidelijke teekenen, zijne meening over het gebeurde te kennen gaf.

Toen de luitenant echter bij zijne ontmoeting met den ouden Wrangel in Berlijn was gekomen, en de sporen- en arrestgeschiedenis uitvoerig vertelde, brak de oude heer in een komisch gelach uit en riep:

„Ik feliciteer je, mijn jongen, ik feliciteer je! Door deze geschiedenis wordt jij bij de geheele armee bekend. Prachtig! Die laat door een luitenant zijn drie dagen kamerarrest afbrommen, dat is juist wat voor hem; daar zal zelfs Zijne Majesteit om lachen. Maar dank God, dat hij den streek verbinderd heeft, die de domste van uw leven zou zijn geworden. Het is zoo, die schulden! Een mooie som, jou aartsbengel . . . en ik wil wedden, dat jij de helft niet hebt ontvangen van hetgeen,

school no. 10, 's nam. 2 uur, en te Oosterhuizen, school no. 7, 's nam. 3 1/2 uur, en dat op Woensdag 15 Maart, op dezelfde uren, in genoemde scholen de verrichte vaccinatie zullen worden nagezien.

De Commissie, welke dit jaar de examens zal afnemen, ter verkrijging van de akte van bekwaamheid, bedoeld in art. 56 onder a, der Wet op het Lager Onderwijs, zal, o.a. voor het arrondissement Apeldoorn, zitting houden te Arnhem.

Voor de betrekking van Onderwijzer aan de O.L. School no. 15 (Wormen) hebben zich 23 sollicitanten aangemeld.

In de l.l. gehouden Vergadering van het Kruisverbond werd Verslag uitgebracht omtrent de te Zwolle gehouden samenkomst van den Hoofdraad. Mededeeling werd gedaan, dat de l.l. gehouden Feestavond een nadeelig saldo had opgeleverd.

Een aantal der Kruisridders legden op nieuw de belofte af, daar de tijd van de vroeger afgelegde verstreken was.

Het getal donateurs is tot 26 gestegen. Besloten werd de palen enz. van het Korbalspel te verkoopen en te trachten de jeugd dezen zomer op andere wijze bezig te houden.

Aan het 17 Jaarverslag van den toestand en de werkzaamheden in het jaar 1904, der Vereeniging tot Veraangenaming van het Verblif te Apeldoorn, ontleenen wij het volgende:

De Vereeniging telde op 31 December 1904 349 leden en 3 begunstigers, zoodat het aantal eenigszins afnam, meestal door vertrek of overlijden.

Ter uitbreiding van het ledental zal de Vereeniging bij de nieuwe inwoners meer bekend gemaakt worden.

De gewone subsidies aan de Oranje-Vereeniging, aan de Muziek-Vereeniging „de Harmonie” voor de Volksconcerten, enz., werden ook dit jaar verleend; voorts is subsidie verleend aan den op 31 Augustus gehouden Fakkellooptocht en is een kunstvoorwerp aangeboden aan het Korps „de Koninklijke Scherpschutters van de Veluwe”, ter gelegenheid van het gehouden Nationaal Schietconcours.

De Vereeniging bezit thans 60 banken en 28 handwijzers.

De handwijzer bij het „Publieke Pad” langs den Galgenberg is weggenomen, omdat men in de bosschen van den Heer Wils, op de wegen, die niet afgesloten zijn, vrijelijk mag wandelen.

Bij de Sprenging van de Dorpsbeek is een drietal banken geplaatst en op de wandeling er heen, langs de Dorpsbeek, werden op vier punten vingerwijzigingen aangebracht.

Vele banken en de handwijzers zijn gedeeltelijk vernieuwd, allen geschilderd en genummerd. Een volgend jaar zal dit

waarvoor zij geteekent hebt. Is het niet zoo?”

„Ik weet het werkelijk zelf niet, oom”, antwoordde de luitenant bedeesd.

„Natuurlijk niet”, schreeuwde de majoor. „Zulke stumpers hebben die halsafsnijders noodig om rijk te worden. Doch wacht maar, schurk, ik zal je de hel wel heet maken en je leeren optellen . . . Wees maar gerust, jongen, daarom zult ge nog geen bankiersdochter behoeven te trouwen, als het je niet van harte afsaat. Maar je hebt zoo terloops op eene andere gewezen. — Is je hart niet meer vrij? Spreek op, ik moet alles weten, als ik helpen zal.”

Daarop biechte de luitenant dan ook het stille geheim van zijn hart, noemde eindelijk ook den naam van de geliefde en verzekerde, dat niets er hem toe zou kunnen bewegen om thans, nu hij in de knoei zat, aanzoek om haar hand te doen, hoewel hij zeer goed wist, dat haar vader rijk was en hem gemakkelijk zou kunnen helpen.

„Donnerwetter!” schreeuwde de majoor, en sprong uit zijn hoek op, om de kamer rond te loopen. „Gij bemint de dochter van mijn ouden vriend Meyersdorf en trekt naar Berlijn om eene andere te vragen! O jou . . . jou . . . schaapskop! — En nu, houd den mond, zeg geen woord meer en laat uw ouden oom maar zorgen . . . Dadelijk gaan wij naar een mooien crediteur en maken de zaak in orde . . . Uw eigen erfdeel is toereikend . . . Ik spreek goed en dan zijt gij vrij.”

„Oom, oom, hoe dank ik u!” riep de luitenant verheugd uit. „O, wat heb ik geleden — nu zal alles goed worden, als gij mij helpen wilt.”

„Ja, bij uw crediteur”, zeide de majoor. „Hoe staat gij echter met Roza?”

weder met de overigen geschieden.

Daar bleek, dat er geen behoefte meer bestaat aan het geven van tooneelvoorstellingen, vanwege de V. V. V., die daarbij steeds veel verlies had, is besloten dit voortaan alleen bij uitzondering te doen.

Concerten werden gegeven op 13 Juli door de Muziek-Vereeniging „de Harmonie”, Directeur de Heer G. J. Peters; op 31 Juli door de Stafmuziek van het 8e Regiment-Infanterie te Arnhem, Directeur de Heer Fr. Hantzsch; en op 16 Augustus door het Stafmuziekkorps van het 5e Regiment-Infanterie te Amersfoort, Directeur de Heer G. K. G. van Aken.

De Concerten, dit jaar weder kosteloos toegankelijk, voor de leden en hun gezin, benevens vreemdelingen, waren goed bezocht; het eerstgenoemde door een 350-tal personen, de beide laatsten door een 600-tal. Bij alle Concerten werden vele vreemdelingen opgemerkt.

Aan de rekening van den Penningmeester over 1904, sluitende met een totaal van f1009.72 en een batig saldo van f19.80, nagezien en goedgekeurd door eene Commissie, bestaande uit de Heeren J. H. Cordes, Ds. J. P. van de Vegte en W. M. Waal, ontleenen wij het volgende:

Het aantal leden bedroeg 337 en dat der begunstigers 4, terwijl 27 nieuwe leden zijn toegetreden.

Als gewoonlijk komen onder de uitgaven voor de gewone subsidies voor de Volksconcerten, de Oranje-Vereeniging, enz. en ditmaal ook buitengewone.

De Timmer- en Schilderkosten waren dit jaar vrij hoog.

Het verslag besluit met te constateeren, dat de Vereeniging ook weder dit jaar het hare heeft bijdragen tot veraangenaming van het verblif en den wensch, dat zij dit nog vele jaren moge blijven doen, daarbij welwillend gesteund door Begunstigers, Leden en Commissiën.

De gewone Jaarlijksche Algemeene Vergadering heeft, zooals is aangekondigd, morgen, Woensdagavond, plaats.

Te Amsterdam is een tentoonstelling geopend van automobielen, motorrijwielen, motorbooten, rijwielen enz. De ruime zaal van het Paleis voor Volksvlijt met de vleugels wordt door deze tentoonstelling geheel in beslag genomen; op de gaanderijen zijn de onderdeelen van auto's en rijwielen geëxposeerd.

Onder de ingezonden automobielen, welke alle in fraai versierde stands zijn geplaatst, komen zeer zeldzame en vernuftig samengestelde voor, van Nederlandsch en buitenlandsch fabrikaat.

De tentoonstelling blijft tot Zondag geopend.

Onder de inzendingen komen o.a. voor: motorrijwielen, rijwielen enz. van firma's, welker vertegenwoordigers ook hier ter plaatse gevestigd zijn.

„Ik hoop goed, en als het werkelijk mogelijk is mij door eigen hulp uit de klem te helpen — van avond is het bal, oom, en dan —”

„Natuurlijk, jongen, dan het beste been vooraan! Wat ik daarbij bij den oude voor je doen kan, zal geschieden. Overigens, bengel, hoop ik, dat deze geschiedenis je in den grond van je lichtzinnigheid zal hebben genezen en dat de goede kern, die in je zit, nu zal doorklinken. Het was zeker een vreemd Kerstfeest voor je —”

„Ik zou het voor alles ter wereld niet anders wenschen”, zeide de luitenant ernstig. „Deze zes dagen van nadenken hebben mij goed gedaan!”

„Recht zoo”, lachte de majoor. „En dat de oude Wrangel in zekeren zin, — ha! ha! je beschermengel was — de grap is onbetaalbaar!”

Het bal in de kleine garnizoensstad was recht levendig.

Tot de opgewondensten behoorde zeker wel de majoor von Breitenfeld, die met von Meyersdorf, overste van Paalzon en andere goede vrienden, onder de champagne het jaar besloot. Dikwijls dwaalden zijne blikken naar de dansende paren af, waartusschen hij zijn neef veelal in druk gesprek met Roza opmerkte.

Daar ook von Meyersdorf opgeruimd was en van tijd tot tijd meesmuilend de blikken van den sprakzamen majoor volgde, is het gemakkelijk te begrijpen, hoe de geschiedenis eindigde. Op Nieuwjaarsdag volgde de verloving van het jonge paar, waarover niemand zich verwonderde en wat allen wel hadden verwacht. Hoe echter de geschiedenis samenhang, is niemand te weten gekomen.

FEUILLETON.

Kamerarrest.

Naar het Duitsch van H. FERSCHKE.

4)

(Stot).

Het was de eerste Kerstdag en het klokge-lui drong tot in zijne eenzaamheid; want bij kamerarrest mag men niemand ontvangen, dat wist ieder en dus bleef hij met zijne gedachten alleen. En dat was goed. Voor de heetbloedige jeugd is het goed, als zij soms tot bedaren moet komen en wie eenmaal op den goeden weg is geraakt en ergevoel heeft, die bedaat ook, als hem daarvoor de tijd wordt verlaten, en keert op den rechten weg terug; onze vriend had zes dagen om tot zich in te keeren — en hij kwam ook weer terecht. Met verachtig dacht hij aan zijn voornemen om een meisje, dat hij niet beminde, alleen ter will' van het geld te vragen en des te inniger vervielden zijne gedachten bij de geliefde blondine — de hoop op wier bezit hij zoo lichtzinnig had willen prijs geven. Hoe echter aan zijne gel' slijke verplichtingen te voldoen?

„Ik zal aan mijn oom Koert schrijven”, zei hij in zich zelf. „Helpen kan hij mij niet, want wat hij heeft, behoeft hij zelf, maar hij is goedhartig en behoeft er schander en zal mij met zijn raad bijstaan. — Het zal echter wel niet zonder eenige donnerwettens afloopen”, voegde hij er lachend bij.

Daarop ging hij zitten en schreef: „Lieve, goede, oude oom Koert! Uw lichtzinnige benel zit heerlijk in de knoei, zes dagen kamerarrest, drie voor mij en drie voor papa Wrangel! Oudejaarsavond ben ik vrij, ik wacht u zal voor een goede bowl zorgen.”

Publicatien.

TELEPHOON.

Burgemeester en Wethouders van Apeldoorn, brengen ter kennis van geabonneerden, dat aan de Telefoon is aangesloten het perceel van, onder

No. 186, Hugenholz en Co., Brandstoffen-Magazijn, T. J. Wiggerink,

Sprengweg, A 608.

Apeldoorn, den 28 Februari 1905.

Burgemeester en Wethouders van Apeldoorn,
TUTEIN NOLTHEIUS.
De Secretaris,
MOLLERUS.

GEVONDEN: Een pottenmand; een geel kip; een zilveren armband; een horlogekast; een donkergrijze pet; een half retour 3e klasse Apeldoorn—'s Gravenhage; een jongensjas met marine-knoop.

VERLOREN: Een geel hondje; een gouden lorgnet; een grijs gevulde kruwagen; vijf duiven, w. o. twee bruine raadsheeren en drie witte meeuwjes; een geel riem; een jongensjas; een portemonnaie, inh. eenig geld en een vreemde zilveren munt; een lichtbruine keeshond met witte borst en pooten.

Inlichtingen aan het Bureau van Politie ieders werkdag van voormiddags 9—12 uur.

Donderdag j.l. mocht de Christelijke Meisjesvereniging „Hoop der Toekomst“ haar 12e jaarvergadering vieren in het gebouw „Elim“. De Zaal was geheel bezet. Als leider dezer vergadering trad op de Heer Huernink, Eere-Voorzitter der Chr. Jongel. Ver. M. Z. G. M. U. H.

Nadat de aanwezigen gezongen hadden Ps. 89 : 7, wees de Heer H. er in zijn openingswoord op welk een voorrecht het voor de Vereeniging was, weer een jaar aan haar bestaan te zien toegevoegd. De belangstellenden en afgevaardigden het welkom toerospend, gaf Spr. vervolgens het woord aan Ds. van Rhijn.

Na voorgaan te zijn in gebed, bepaalde Z.E.W. de aanwezigen bij een tekst, die zowel in het Oude als in het Nieuwe Testament te vinden is en wel Habakuk 2 : 4b en Romeinen 1 : 17b „Maar de rechtvaardige zal door het geloof leven“.

Verschillende voorbeelden aanhalende, wees Spr. er de Meisjesvereniging op, hoe ook zij door het geloof moet leven, maar tevens, hoe het leven en werken der Leden in overeenstemming moeten zijn met dit geloof. Nadat de leider der vergadering Ds. van Rhijn dank had gezegd voor zijn ernstig en opwekkend woord, brachten Secretares en Penningmeesters hunne verslagen uit, waaruit bleek, dat de Vereeniging zich, onder den zegen des Heeren, in bloei mocht verheugen. Het ledental was 20.

In het afgelopen jaar waren niet minder dan 160 kleedingstukken, benevens eenige mudden steenkolen aan armen uitgereikt. Ook kon aan het Oude Mannen- en Vrouwenhuis, het groote Ziekenhuis en aan het Kinder-Ziekenhuis een niet onbelangrijke partij goed worden verstrekt.

Vervolgens brachten afgevaardigden van hier en elders hunne groeten over en werd de avond verder in gezelligsamen-zijn doorgebracht, afgewisseld door zang en voordracht.

Gisteren avond hield de Afdeling van den Volksbond hare Jaarvergadering in het Hotel van der Burg.

Als eerste punt kwam aan de orde de verkiezing van 3 Bestuursleden, ter vervanging van de Heeren Boogerd, van der Vegte en Mispelblom Beijer, die niet herkiesbaar waren. Gekozen werd een drietal nieuwe Bestuursleden (niet aanwezig), aan wie van deze benoeming kennis zal worden gegeven, — de namen dezer Heeren later te publiceren.

In het Jaarverslag, door den Secretaris, den Heer J. J. de Grave, uitgebracht, wordt het jaar 1904 voor de Afdeling het eerste belangrijke vereenigingsjaar genoemd, vooral wegens de oprichting der Huisvlijtschool.

Nadat de rekening van den Penningmeester was goedgekeurd, deed de Heer R. J. J. H. Schreijner, Hoofd der Huisvlijtschool, eenige mededeelingen omtrent deze School, waarbij Spr. voorwerpen, door de Leerlingen vervaardigd, aan de Leden toonde.

Besloten werd de eerste cursus 1 April te doen eindigen en den tweeden te doen aanvangen in October dezes jaars. De resultaten zijn reeds zeer bevredigend.

In het Organ van den Bond zal binnenkort een artikel worden opgenomen, waarin de Secretaris der Afdeling, daartoe uitgenoodigd door het Hoofdbestuur, o. a. een beschrijving geeft van de Huisvlijtschool te Apeldoorn.

Ten slotte werd nog goedgekeurd het Bestuursvoorstel om te trachten een subsidie te verkrijgen van wege het Rijk en het Hoofdbestuur van den Volksbond, meer in het bijzonder voor uitbreiding van de Huisvlijtschool.

Zooals uit een aankondiging in dit nummer blijkt, zal de Heer A. Evers, Hoofd eener Chr. School alhier, 3 Maart a.s. als Spreker optreden in een Vergadering van Patrimonium. De Heer Evers zal dien avond spreken over „De voorgestelde wijziging van de Wet op het Lager Onder-

wijs“, een onderwerp, reeds elders door hem onder veel instemming zijner geestverwanten behandeld.

Belangstellenden in het Christelijk Onderwijs zullen zeker niet verzuimen deze Vergadering bij te wonen.

Voor een goed bezette zaal ging gisteren avond in Tivoli „Mea Culpa“, het toneelspel van Jhr. A. W. G. van Riemsdijk.

Reeds vroeger wezen wij op de niet altijd gunstig luidende oordeelvingingen over dit stuk, doch tevens op het zeer gunstig onthaal, dat „Mea Culpa“ overal bij het publiek vond.

Wie het toneelspel gisteren avond heeft gezien, zal volkomen toestemmen, dat de inhoud — waarvan we in een vorig nummer reeds een korte schets gaven — volstrekt niet nieuw is, maar intengende herinnerd aan den goeden ouden tijd der romantiek met zijn gewetenloze jonkers en argelooze, verleide kamermeisjes; verder, dat we hier te doen hebben met een toneeldraak van het onvervalschte genre, maar toch een bepaald mooie draak met spannende tooneelen en een zweem van realisme in den vorm van platte uitdrukkingen, een scheldpartij tusschen jonker en huisknecht enz.

Zéér ver gaat de schrijver, wiens stuk één doorlopende beschuldiging is, met zijn aanduiden van personen en toestanden, en tot op zekere hoogte is hij daarbij volkomen in zijn recht. Maar de grenzen der wellevendheid overschrijft hij en onwaar is de schrijver, waar hij zijn hoofdpersoon (Anna, de verleide tuinmansdochter) in het bedrijf van het afscheidsuifje, vlak voor het voetlicht plaatst, en haar als 't ware een toespraak tot het publiek laat houden, waarin zij met den vinger wijzende, onder een vloed van verwijten, tot de mannelijke toeschouwers de ernstige beschuldiging richt, dat geen hunner ooit onbezoedeld het echartaar is genaderd.

Dat „Mea Culpa“ door het publiek zoo goed ontvangen is, dankt de schrijver, behalve aan de spannende tooneelen in zijn stuk, in hoofdzaak aan de niet genoeg te roemen vertolking door het Haarlemsch Tooneel. Zonder die vertolking zou „Mea Culpa“ hoogstwaarschijnlijk échee hebben geleden.

Zoo ooit, dan blijkt bij het Haarlemsch Tooneel, welk een grooten invloed kunstenaars van den bloede als de beide Bouwmeester's op hunne omgeving kunnen uitoefenen. Alle artsen van het Gezelschap waren gisteren avond meesters in de kunst. Genoten is er bij het subliem spel in de Heeren Louis en Frits Bouwmeester, Erfmann, de Vries, en bij dat van de Dames Erfmann en Beekman, die alle met te roemen soberheid hunne groote en kleine rollen vervulden.

't Was een prachtige voorstelling, waarvoor het Gezelschap den grootsten lof toekomst.

Wegens het niet opkomen van „Be-Quick“ op den Vostbal-wedstrijd, die j. l. Zondag te Zutphen tegen „S. S. S.“, van hier, gehouden zou worden, mocht „S. S. S.“ op eene overwinning rekening met 5—0.

De Maatschappij Verwey en Lugard, wellicht de oudste, doch in elk geval de meest bekende Nederl. Automobiel-Maatschappij, die in den Haag haar hoofdkantoor en in Scheveningen en Amsterdam filialen heeft, zag reeds geruimen tijd uit naar een gelegenheid om in onze gemeente ook een afdeling op te richten. Dit nieuwe filiaal zal nu gevestigd worden in de te bouwen inrichting van den Heer K. Limborgh, bij Villa Rosa.

Gisteren avond, circa 7 uur, bij het eindigen der werkzaamheden, werd in een der lokalen van de Stoom-Houtzagerij, aan de Molenstraat alhier, door het hoofd dier inrichting, een begin van brand ontdekt. Vóór men in allerijl de op de fabriek aanwezige slang op de waterleiding in gebruik had genomen, was de brand evenwel reeds zoo in omvang toegenomen, dat blusschen onmogelijk was. Het geheele hoofdgebouw stond achtereenvolgens in vollen gloed en de vlammen, aangewakkerd door een vrij hevigen zuidwestelijken wind, verhieven zich hemelhoog en vertoonden een prachtig gezicht. De aangrenzende houtschuren op het terrein bleven gelukkig gespaard en ook de in de nabijheid staande Stoom-Wasscherij bekwam geen schade, dank zij het flink optreden der brandweer.

Zondag avond werd de hulp der politie ingeroepen aan den Sprengweg, alwaar burgers en militairen vechtende waren. Een der belhamels werd in arrest genomen en tegen hem procesverbaal opgemaakt wegens het verstoren der openbare orde.

Een rijwiel, merk „stalen ros“, met bijna geheel vernikkelde voorvork zonder spatschermen en omhoog gebogen stuur

werd gisteren avond, terwijl het eenige oogenblikken onbeheerd buiten stond, door een onbekende weggenomen. De politie is hiermede in kennis gesteld en verzoekt beledigd ieder, die hieromtrent inlichtingen kan verstrekken, zich aan het bureau van politie te willen vervoegen.

Waarbericht.

Verwachting: Vrij goed voorjaarsweer, nu en dan door Maartsche buien afgewisseld. Wind, meest matig, soms vrij sterk, van Zuid tot N.W.

Laagste temperatuur in de nachten van 21 op 22 Februari 30° F., dus 2° vorst; 22 op 23 Februari 31° F., dus 1° vorst; 23 op 24 Februari 30° F., dus 2° vorst; 24 op 25 Februari 35° F.; 25 op 26 Februari 33° F.; 26 op 27 Februari 34° F.; 27 op 28 Februari 32° F.

Hoogste temperatuur op 22 Februari 32° F.; 23 Februari 35° F.; 24 Februari 42° F.; 25 Februari 43° F.; 26 Februari 45° F.; 27 Februari 44° F.; 28 Februari 39° F.

Wij ontvingen de Statuten en een daarbij gevoegde korte toelichting van het doel der Nederlandsche Vereeniging tot Hulp aan Lupuslijders.

Daaruit blijkt, dat de Vereeniging beoogt: in Nederland gevestigde Lupuslijders behulpzaam te zijn om door doelmatige behandeling te trachten genezing van hun ziekte te verkrijgen.

Ter bereiking van dit doel, kan de Vereeniging Lupuslijders geldelijk te moeten komen in de kosten hunner geneeskundige behandeling met inbegrip der daarvoor noodige reiskosten, en in de kosten van hun levensonderhoud en zoo noodig in die van hun gezin tijdens de geneeskundige behandeling.

Verder kan zij subsidies verlenen aan geneeskundige inrichtingen, waar lupuslijders worden behandeld, of geldelijken steun geven aan iedere andere zaak ter doelmatige bestrijding van den lupus.

Men kan Begunstiger of Lid der Vereeniging worden door een gift te storten in eens van f 100, een jaarlijksche contributie van f 2,50 of bijdrage van f 1.

Penningmeester der Vereeniging is de Heer Th. J. van Haren Noman, Heeren-gracht 556, te Amsterdam.

De directeur-generaal van den Landbouw maakt bekend, dat met ingang van 1 Maart a.s. aan de Rijks-seruminrichting voor landbouwers en veehouders kosteloos onderzoekingen zullen gedaan worden naar het voorkomen van tuberkelbacillen in slijm of melk, afkomstig van in hun bezit zijnde runderen.

Met dezen maatregel wordt beoogd de belanghebbenden in de gelegenheid te stellen, inlichting te verkrijgen omtrent het al dan niet voorkomen van open-tuberculose onder hunne runderen.

Zij, die hiervan gebruik wenschen te maken, moeten hun desbetreffend verzoek richten tot de Rijks-seruminrichting, Vinkendwaarsstraat no. 15, te Rotterdam.

Door den directeur der Rijks-seruminrichting zullen inlichtingen gegeven worden over de wijze, waarop het slijm of de melk verzameld en verzonden moet worden.

Na afloop van het onderzoek ontvangt de aanvrager een schriftelijk rapport, en, wanneer tuberkelbacillen gevonden werden, nadere aanwijzingen omtrent de bestrijding der tuberculose onder zijne runderen.

Na enkele dagen van betrekkelijke rust heeft de hervormingsgezinde beweging in Rusland op nieuw het hoofd opgestoken en de Petersburgsche aanzienlijken verschrikte met werkstakingen, hier en daar zelfs van grooten omvang.

De spoorwegstaking op de lijn Warschau-Weenen is geëindigd met een overwinning van het personeel, daar het spoorwegbestuur 650.000 roebels beschikbaar stelde voor verhooging der loonen.

Toen de stakers van dit besluit kennis kregen, hervatten zij onmiddellijk het werk.

Elders in Rusland houden de particuliere- en spoorwegstakingen nog aan en lieren mag verwacht, dat nu de geest van ontevredenheid op nieuw tot daden van verzet heeft geleid, ja zelfs weder bloedige botsingen hebben plaats gehad, de rust in het land nog zoo spoedig niet zal zijn teruggekeerd.

Uit een oproeping van den Senator Schidowski kan worden afgeleid, dat men het nu ernstig meent met een onderzoek naar de grieven der werklieden. In de door hem te presideeren Commissie zullen zoowel werklieden als werkgevers zetelen, rechtsstreeks door hunne collega's gekozen. Ook het spoorwegpersoneel is hieronder begrepen.

De arbeiders gevoelen echter niet veel voor de zaak en dat is wel verklaarbaar, daar zij hun grieven en wenschen reeds voor langen tijd duidelijk hebben formuleerd, zoodat deze bekend mogen heeten.

De patroons, evenmin heil van dit onderzoek verwachtend, hebben zelfs aan den Minister medegedeeld, dat zelfs door het toegeven aan alle eischen de rust niet herkegen zal worden. Immers de algemeene opgewondenheid heeft geheel andere oorzaken. Hervormingen van algemeenen aard zijn onverbiddelijk noodig, om de rust te herstellen.

Priester Gapon is nu door de Synode uit zijn ambt ontzet. 't Werd zeker hoog

noodig, want Gapon predikt openlijk de revolutie onder de lenze „De vrijheid of de dood“, welke hij wenscht, dat ook het volk zal aanvaarden. „De strijd des volks moet gericht zijn tegen den Czaar en de Regeering“, schreef hij in een der revolutionnaire bladen. Waar Gapon zich precies ophoudt, weet nog niemand, vermoedelijk vertoef hij in Engeland.

De Commissie van Enquête omtrent den toestand der Pers heeft zich dezer dagen van de haar opgedragen taak gekweten en is tot de conclusie gekomen, dat de censuur voor de Pers behoort te worden opgeheven, met welke zinswijze de Minister van Binnenlandsche Zaken accoord gaat.

’t Ooch blijft het de vraag of 't er van komen zal. 't Is een belangrijke concessie, die in dit geval aan het intellectuele Rusland gedaan wordt en mogelijk is het, dat op het laatste oogenblik een oekase van den Czaar de opflikkerende hoop weer neerdukt.

In Polen heerscht nog steeds den toestand van onbeschrijfelijke wanorde: alle scholen zijn gesloten, de hotels staan, op enkele uitzonderingen na, leeg en verlaten, in tal van beroepen valt nagenoeg niets te verdienen, terwijl nog ieders dag stakingen uitbreken, waardoor de levensmiddelen in prijs stijgen. Men vreest voor een algemeenen opstand.

Het gerucht gaat nu ook weer, dat de Keizer bij zijn besluit blijft om een soort van Volksvertegenwoordiging bijeen te roepen, doch uitsluitend met het doel deze te doen beslissen over de vraag: oorlog of vrede.

Daar het voor de hand ligt, dat een dergelijke vergadering met overgrote meerderheid ten gunste van den vrede zou adviseeren, kan uit 't voornemen van den Czaar worden afgeleid, dat deze eindelijk inziet, dat voortzetting van den strijd ook de binnenlandsche ellende nog zal vergroten.

Tegenstrijdig met het bovenstaande klinkt zeker de verklaring van den Russischen Gezant te Washington, die van zijn Regeering het pertinent bericht ontving, dat de oorlog met versterkte energie zal worden voortgezet.

Blijkens berichten van Generaal Sacharoff hebben de Japanners de Russische detachementen met een aanzienlijke strijdmacht aangevallen. Hoe voorzichtig deze mededeeling verder ook gesteld is, er blijkt voldoende uit, dat de Japanners vorderingen maakten. Overal schijnen zij nu op hun beurt tot de aanvallende beweging over te gaan. Uit Haanahan wordt bericht, dat de opmarsch van de Japansche troepen, in de buurt van het dorp aangevallen, voortduurt. De Russische voorhoeden trekken zich al vechtende in hun stellingen terug.

Van het oorlogsterrein kwam heden het belangrijke telegram, dat de Japanners er in geslaagd zijn gewichtige stellingen der Russen te nemen, een vleugel te omsingelen en thans zelfs de hoofdlinie van het Russische leger bedreigen.

Correspondentie.

Steller der advertentie RIJWIELREPARATEUR, onder letter Z, die verzinde zijn adres op te geven, benevens die onder lett. B 786, 815, zij bericht, dat er brieven ingekomen zijn, die zij dus gelieven af te halen aan het Bureau dezer Courant.

BURGERLIJKE STAND

van 24 tot en met 27 Febr. 1905.

ONDERTRUWD: Geene.

GEHUWD: G. J. Kamphuis met J. Scholten; J. Schut met H. J. Onderstal; Z. Slagman met J. Vink.

BEVALLEN: H. v. den Berggeb. Dolman, d.; W. E. Jochems geb. v. Velen, d.; F. Drost geb. Hop, z.; G. Verhoef geb. Gilles, d.; J. A. P. v. den Akker geb. Kramer, z.; A. v. Amersfoort geb. Blommink, d.; R. Beekman geb. Schoep, d.; G. A. de Jong geb. Engelsman, d.; S. Huniak geb. ten Boske, d.; G. Donk geb. Wijngaards, d.; A. de Graaf geb. Benmer, z.; G. Kers geb. Holtman, z.; R. Kaal geb. Karssen, d.; A. H. v. Asselt geb. Jonker, z.

OVERLEDEN: W. Holttrigter, Wed. H. Kremer, 78 j.; J. Brummelkamp, 1 md.; G. v. den Berg, 6 w.; A. Kloosterboer, geh. met H. Koldenhof, 66 j.; R. S. C. Jussurum, geh. met H. Teixeira d. Mattos, 61 j.; J. Brouwer, geh. met W. C. Cuypers, 64 j.

Marktberichten.

APELDOORN, 27 Febr. 1905.

Ester Ned. pond f 1.10 à f 1.30.
Eieren per 100 stuks f 3.25 à f 3.75.
Kippen per stuk f 0.75 à f 1.10.
Hansen per stuk f 0.45 à f 0.95.
Konijnen per stuk f 0.35 à f 1.15.
Biggen f 7.— à f 10.—.
Aardappelen per H.L. f 2.15 à f 2.80.
Knolrapen per 500 kilo f 5.50 à 6.—.
Mangelwortelen p. 500 k² f 5.— à f 6.—.
Opgegeven door A. L., 27 Febr.
Boter per 1/2 kilo f 0.55 à f 0.65.
Eieren per 100 stuks f 3.25 à f 3.75.

Geboren:

HENDRIKA MARIA,

Dochter van

G. J. HUNINK en

S. HUNINK—

TEN BOSKE.

25 Februari 1905.

Zoo de Heere wil en zij leven, hopen onze geliefde Ouders
MARINUS DEKKER
en
JANNETJE KERS
den 6 Maart a.s. hunne 25-jarige Echtvereeniging te herdenken.
Hunne dankbare Kinderen.
APELDOORN, Eendracht.

Heden overleed plotseling mijn geliefde Echtgenoot, de Heer **JACOBUS BROUWER**, in den ouderdom van 64 jaar. Mevrouw de Wed. J. BROUWER geb. W. C. CUIJPERS. Apeldoorn, 25 Febr. 1905.
Eenige en algemeene kennisgeving.
Visites kunnen niet afgewacht worden.

Na een langdurig lijden overleed heden onze geliefde Echtgenoot en Vader **A. KLOOSTERBOER**, in den ouderdom van 66 jaar. Wed. A. KLOOSTERBOER—KOLDENHOF en Kinderen. Apeldoorn, 25 Febr. 1905.

Voor de vele bewijzen van belangstelling, ondervonden bij de geboorte van onzen Zoon, betuigen wij langs dezen weg onzen hartelijken dank.
L. J. BREMER.
H. BREMER.
CROONENBERG.
Apeldoorn, 28 Februari 1905.
Eenige en algemeene kennisgeving.

Voor de zeer vele bewijzen van belangstelling, ondervonden bij onze 25-jarige Echtvereeniging, betuigen wij onzen hartelijken dank.
P. VEENHUIZEN
en Echtgenoot.
Apeldoorn, 27 Febr. 1905.
Emma's Oord.

Voor de bewijzen van deelneming, ontvangen bij het overlijden mijner geliefde Zuster **GRIETJE BLAAUBOER** te Bergen N.H., betuig ik door dezen mijn hartelijken dank.
Wed. P. H. HASSELO—BLAAUBOER
Apeldoorn, 28 Februari 1905.

Zuster C. C. J. Saalbach,
Ged. Part. Verpleegster,
tevens
Ged. Kraamvrouwen-Verpleegster,
stelt zich beschikbaar voor alle voorkomende gevallen.
Van Hasseltaan,
VILLA CATHARINA.

Patrimonium.
VERGADERING 3 Maart,
's avonds 7 uur.
Van af kwart voor 7 inning der Contributie.
Op deze Vergadering zal spreken de Heer A. EVERS over de voorgestelde wijziging van de Wet op het Lager Onderwijs.
Op deze Vergadering worden genoodigd de Leden van de Schoolvereeniging en alle ouders van de kinderen, die de Chr. scholen bezoeken, en verdere voorstanders van het Chr. Onderwijs. De lezing wordt door den Heer EVERS, op verzoek, ten tweeden male gehouden.
HET BESTUUR.

DE VEREENIGING TESSELSCHADE
beveelt zich aan voor
naai- en verstelwerk,
en voor het afmaken van HANDWERKEN.
Adres: Meijuffrouw VEENSTRA, Villa "JOHANNA", Loolaan.

De Stoombootonderneming
APELDOORN
varende tusschen Apeldoorn en Rotterdam, bericht, dat de op heden uitgelote Obligatiën **No. 19 en 24,** benevens de Coupons per 1 Maart 1905, vanaf dien datum betaalbaar zijn ten Kantore van de Heeren J. KOPPEL & Co., Kasiers te Apeldoorn.
Apeldoorn, 24 Februari 1905.
(Harplaatsing wegens misslating).

De Heer en Mevrouw HOSANG—BODDENS betuigen hun hartelijken dank voor de vele bewijzen van belangstelling, bij de geboorte hunner Dochter ondervonden.
Blaricum.

Bij de Verkoop op 7 Maart a.s., bij M. MULDER aan Marktplein, zal tevens worden verkocht:
voor de firma van GELDER: 15 perc. strooisel in de Goudvink, aanw. M. Bank; voor Jb. VAN DE HEL: 30 vim zware eikenrijzen, ongeveer 3000 eiken boonestokken en ongeveer 300 eiken posten, alles in de Goudvink, aanwijzing op den verkoopdag van 9—11 uur.
Notaris WALTER

Notaris BECKING te Vaassen bericht, dat de **HOUTVERKOOPING** van de **Papegaaibrug** andermaal verplaatst wordt en thans ter zelfde plaats is vastgesteld op **Vrijdag 3 Maart a.s., om 2 uur.**

Deurwaarder OVERKAMP verkoopt publiek a kontant, op Dinsdag 7 Maart, 's middags 12 uur, ten stadhuis van Wed. A. BEEUWES, aan de Kleiterstraat, 's Loo:
Kasten, Adelsel tafels, stoelen, schilderijen, spiegel, kachels, fornuis, bakroeg, kop, waschketel, bedden, dekens, glas- en aardewerk, lampen, kuipen, weerglas, enz. Te zien voor den verkoop.

The Berlitz-School
heeft 200 Filialen,
2000 Leeraren,
wordt bezocht door minstens 100.000
Lesaren, is het
Grootste Taal-Instituut der Wereld
en onderwijst slechts door leeraren uit de desbetreffende landen, naar de met goud en zilver bekroonde Berlitz methode, die naar de uitspraak van de eerste autoriteiten de **spedigste, gemakkelijkste en natuurlijkste manier** is om talen goed en vloeiend te leeren spreken, juist zooals die nu in de vreemde landen worden gesproken.
Als laatste en hoogste bekroning is op de Tentoonstelling 1904 te **ST. LOUIS** **GRAND PRIX** verleend.
Aanmeldingen voor Apeldoorn:
The Berlitz-School of Languages,
ZWOLLE, Rijnvis Peilblaas 21.
TE KOOP: een partij **MEST,** bij W. VAN OORT, Molendwarstraat.

Mevrouw James Meijer fils
bericht, dat morgen, **Woensdag, GEEN danslessen** kunnen plaats vinden.
Dezelve zullen **Woensdag over 8 dagen** weder geregeld gegeven worden.

Patisserie Moderne,
Dorpstraat 353.
Verkrijgbaar versch Paaschbrood.
Aanbevelend,
Firma Levison.

Rijwiel huren of koopen?
Vele neringdoenden huren voor hunne zaken een rijwiel voor f 50.— of f 45.— per jaar. Ook bij mij kunt U dit doen.
Mijn verkoopprijzen zijn echter van dien aard, dat U veel voordeliger koopt dan huurt.
Hebt U de nooit volprezen **HUMBERS** al bewonderd? Spotprijis f 100.—, met 2 velgremmen, rijwiel, vernikkelde westwood velgen met zwarte bias en de alom bekende keurige afwerking en onverslijtbare soliditeit.
Het fijnste van het beste: **HUMBERS** van f 150.— of de **BEESTON HUMBERS** van f 200.—
De solide **SIMPLEX**-rijwielen f 80.—, f 95.—, f 135.— enz. **VELUWE**-rijwielen f 60.—; keurig afgewerkt met fijn Dubbel Glockenlager f 65.—
Aanbevelend,

K. Limborgh.
Ontvangen Fromages de Hollande „Triple Crème.”
Wie prijs stelt op een keurige, zéér vette en héél zachte **EDAMMER KAAS**, probeere eens bovenstaand merk, allerfijnste kwaliteit gegaraandeerd.
J. A. MULDER,
v/h H. Beijman.
TE KOOP: zeer goede **Kleermakersnaaimachine** met IJZERS en PLANKEN. Te bevragen bij B. KREMER, Orgelhandel, Looscheweg.

Ontvangen de eerste zendingen zwarte en gekleurde Stoffen voor kleding naar maat.
Gebr. BERVOETS.
Gedurende de **VERBOUWING** ingang aan de zijdeur naast den heer **BENNINK.**

Ondergeteekende, wonende in 't huis van J. DROST, Asselsche weg alhier, maakt aan het gesachte Publiek van Apeldoorn en Omstreken bekend, dat hij een

Vrachtwagendienst
heeft geopend op **ARNHEM**, en wel Dinsdags en Vrijdags. Bestellingen worden aangenomen te **ARNHEM** bij den Heer **KIP, Varkensmarkt.** Hopende door een nette en prompte bediening het vertrouwen waardig te worden.
Baleefd aanbevelend,
M. MONDRIA,
Asselsche weg A 299.

Een persoon, met 3 jeugdige kinderen, vraagt zoo spoedig mogelijk een flink **Kasthuis.** Brieven onder lett. B. aan het Bureau van de Kon. Apeld. Snelpersdrukkerij.

BEHANGERS gevraagd, voor vast werk bij **BERENDS VAN LOENEN,** Korenstraat.

IEMAND volkomen bekend met land- en tuinbouw, zoekt een **betrouwbare, soepel en bezighheid.** Brieven fr. onder lett. B 835 aan het Bureau dezer Courant.

GEVRAAGD: een **SCHILDERSKNECHT** of **HALFWAS,** bij **JOH. DE GRAAF,** Kortweg. **Priëel** te koop, en een tuinmeubelen. Adres: **Mej. SNOEK,** Oranjepark 351.

Schildersknecht, Halfwas en Leerling gevraagd door **COMBÉE, Heuvellaan.** Gevraagd zoo spoedig mogelijk een fatsoenlijk **R.C. DIENSTMEISJE,** bij **J. VAN NIEKERK, Deventerstraatweg, Apeldoorn.**

Direct gevraagd eene **WINKELJUFFROUW** voor den verkoop van Dames- en Kinderhoeden, eenigzins met het vak bekend strekt tot aanbeveling. Brieven fr. onder lett. B 837 aan het Bureau dezer Courant.

Een meisje van 16 jaar, goed kennende heden, biedt zich aan als **Tweede-Meid.** Brieven fr. lett. B 833 aan het Bureau dezer Courant.

GEVRAAGD: met April of Mei eene flinke **Dienstbode,** niet beneden de 18 jaar, tegen goed loon. Adres te bevragen aan het Bureau dezer Courant.

KEUKENMEID gevraagd, tegen Mei, van goede getuigen voorzien. Adres te bevragen bij den **Boekhandelaar B. BROEKSELAAS.**

1 Mei gevraagd een eenvoudige, degelijke **Dienstbode,** P.G., die koken kan. Informaties aan het Bureau dezer Courant.

Eene flinke **Dagdienstbode** gevraagd, P.G., boven de 18 jaar. Adres te bevragen aan het Bureau dezer Courant.

Zomerverblijf
Voor een gezin van 3 personen wordt gedurende Augustus **volledig pension** gevraagd op netten stand. Brieven met opgave van prijs per dag onder lett. B 838 aan het Bureau dezer Courant.

TE HUUR: hoek **BOERENHUIS** met **TUIN,** geschikt voor 12 gezin. Te bevragen bij B. KREMER, Boekh., Looscheweg.

Te huur of te koop een **HUISJE** met beschoten kap, waarin twee vertrekken en achterhuis, en een stukje grond, huurprijs f 1.25 per week, koop-som billijk. Te bevragen bij **J. POSTHUMA, Soerensche Kerkpad, Apeldoorn.**

TE HUUR OF TE KOOP: aan den Looscheweg, een **RUIM HUIS** met **Tuín.** Te bevragen bij B. KREMER, Boekh., Looscheweg.

GEVRAAGD: tegen 1 April een **Zit- en Slaapkamer,** met pensioen omtrek Deventerweg. Brieven franco onder lett. B 836 aan het Bureau dezer Courant.

Er biedt zich aan met 3 als een **BOERENKNECHT,** goed met P. A. B. N. kunnende omgaan, in een Chr. gezin. Adres te bevr.: Bureau dezer Courant.

A. J. P. AMANDELTJESPUDDING. **NIEUW!!** 15 cent per ons. **NIEUW!!** A. J. POLAK, Fabrikant, Groningen.

Onmisbaar voor elke keuken. Gesmolten Rundvet in blik, merk „NATURA”, van 5, 9, 20 en 40 g. Bekroond 1902 te Leeuwarden met Zilver, 1903 te Groningen met Gouden Medaille. Voortdurend onder controle van Dr. VAN HAMEL ROOS & HARMENS. Aanbevelend, **P. de Roos,** Friesche Winkel, Korteweg L 344.

AARDAPPELHANDEL
„De Kleine Winkel”
Ontvangen een partij Friesche Klei-aardappelen, 2,20 p. H.L. Tevens te koop eene partij Postaardappelen bij **J. G. v. ZELST,** Rosariumstraat 269. Op de fabriek der firma **TALENS & Co.** kunnen twee flinke **Jongens** geplaatst worden van 13 of 14 jaar. Zich te vervoegen aan de Fabriek, Sophialaan.

Fijnste Soepgroenten merk: **EDEN.** 10 cent per carton. Verkrijgbaar bij alken winkelier. **A. J. POLAK, Fabrikant, Groningen.**

Boerderijte te huur gevraagd, met goede behuizing en minstens 4 H.A. land, tegen flinken huurprijs. Br. fr. lett. S aan den Boekh. **SANDERS, Bodegraven.**

Populieren te koop, soort van de Landbouw. Te bevragen bij **J. NOTEBOOM.**

TE KOOP twee Rijwielen, goed onderhouden, een à 36 en één à 20 gulden. Te bevragen met brieven letter B 836 aan het Bureau dezer Courant.

TE KOOP: een gebruikte **HEERENFIETS,** voor billijken prijs. Te bevragen bij B. KREMER, Boekh., LOOSCHEWEG.

Te Koop een Dogcart, zoo goed als nieuw. Woensdag bij **LAAGLAND, Brinklaan.**

J. KOPPEL & Co.,

Kassiers en Commissionairs in Effecten.
Kantoor: Marktplein AA 509, hoek Dorpstraat.

Incaso van Wissels, Pensioenen enz.
EFFECTEN * COUPONS * BUITENLANDSCH GELD.
REISWISSELS en CREDIETBRIEVEN.
Sluiten Prolongatiën op Effecten.
Openen Rekening-Courant met rentevergoeding.
Nemen gelden in Deposito.
Gelegenheid tot bewaren van waarden in de brand- en
inbraakvrije PANTSERKAMER tegen billijk tarief.
Ten hunnen Kantore is gevestigd het
Correspondentschap te Klasse van de Nederlandsche Bank

Het zou ons zeer doen, indien ooit iemand, ons filiaal Dorpstraat AA 306² begunstigende, ontevreden zou zijn over de waren of de bediening. Aan onze waren wordt door de fabriek te Deventer groote zorgen besteed en voor de bediening heeft ons personeel gelegenheid voldoende, om onze strenge instructies stipt na te komen. Dankbaar aanvaarden wij de minste op- of aanmerkingen van onze cliënten, want daardoor verkrijgen wij datgene, wat noodzakelijk is voor de cliënt, voor den vertegenwoordiger en voor de fabriek. De Vleeschwarenfabriek

Anton Hunink -- Deventer.

Aardappelen.

Puik Puik
zijn mijne WINTER-AARD-APPELEN, die franco huis worden geleverd tegen f 2,70 per **Alby** door **G. G. MOLL Jr.**, Hoeve „Zeldenrust“, Deventerweg

DE INDIANEN SIROOP.

Natuurmens, Roodhuid, Indiaan,
Bij U wil ik ter schoole gaan,
Gij geeft mij voor mijn
barstkwaal hoop,
Reeds door één lepel
van Uw stroop.

De Indianen-Siroop is alom verkrijgbaar in flesschen van f 0,52², f 0,95 en f 1,80 bij de bekende verkoopers.

Voorhanden in den **Bureau d'azur** A. PULL TER GUNNE

VIJF STELLINGEN, betreffende leeringen, waarover in de Gereformeerde Kerken van Nederland in de laatste jaren verschil gevallen is. Aan de Kerkeraden, en voorts aan alle Leden der Gemeente, ter overweging aangeboden door Voorgangers en Leden van genoemde Kerken.
Prijs 5 cents.

GEVRAAGD een **Werk Tweede-Meid**, van goede getuigen voorzien. Adres te bevragen aan het Bureau d'azur **Courent**.

KLUITKALK
Wordt verwacht een wagon prima kwaliteit **KLUITKALK**. bij **H. C. van Rijen**

Hoofdprijs:

f 100.000.

5e Nederl. Effectenloterij.

Prijs per Lot f 30 — 1/10 Lot f 3 —

— Zending na ontvangst van postwissel. —

HOOFDKANTOOR:

Van Duijzen & Co., Den Haag.

De fijnste in
kwaliteit.

Vergelijk SOLO-Margarine met goede Natuurboter. Zij zal de vergelijking glansrijk doorstaan. Probeer ze op uw ontbijttafel en zet ze uw huisgenooten voor. Zij zullen allen getuigen dat

SOLO

even smakelijk is op de Boterham, als goede Natuurboter en dat men het verschil niet proeven kan. SOLO wordt met de meest mogelijke zorg en zindelijkheid bereid uit de allerfijnste bestanddelen, gekarnd met zouten Room. Zij evenaart den frischen gaur en smaak van goede Natuurboter en is de allerfijnste Margarine die vervaardigt worden kan. De zoete Roombotersmaak van SOLO wordt gegarandeerd tot aan den datum op elke pakje vermeld. Let op den garantiedatum en het onverbroken Sluitstetiket. SOLO kost 45 cts. per pond, 22½ cts. per half pond. Verkrijgbaar bij alle winkeliers en boterhandelaars.

Finale Uitverkoop

wegens verbouwing
met **20%** korting.

A. H. Wesselink,
Dorpstraat.

Voor de Schoonmaak

zijn alle **BENODIGDHEDEN** te verkrijgen, zoals **SPONZEN, ZEEMEN, ZEEP, BORSTELWERK**, enz. enz. bij

H. WYBRANDI,

DORPSTRAAT BIJ HET STATION, CC 337.

Leerschool voor Maatknippen,

volgens Fransche, Duitsche, Engelsche en Weester Coupes.
Kanaalstraat, DD 8.

Wegens vertrek van 4 mijner leerlingen met diploma, is er weder plaats voor nieuwe leerlingen, doch alleen op den Dagcursus.

Lezars van der Meulen,
Leerares Mode-Academie „Wohryzek“.

De ondergeteekende verklaart, dat zij in zeer korten tijd door Mej. K. v. d. MEULEN is vrucht in het Maatknippen is onderwezen en dus geheel zelfstandig kan optreden, zoodat zij dan ook aan ieder ten zeerste die lessen kan bevragen.

Apeldoorn, 1 Febr. 1905.

C. E. G. VAN SCHOOTEN.

Mejuffrouw C. C. Schüller,

Crijcoor, van Hasseltlaan, Apeldoorn,

AGENTESSE der Nationale Levens-Verzekeringsbank,

gevestigd te Rotterdam,

geeft inlichtingen omtrent **KAPITAAL-, UZZET-, STUDIE-, PENSIOEN-LIJFRENTE-VERZEKERING.**

Sluit ook verzekeringen tegen **BRAND, INBRAAK, ONGELUKKEN, BESMETTELIJKE ZIEKTEN**, bij bekend solied Maatschappijen

ERICA,

ADRES- en JAARBOEKJE
voor de gemeente

1904—1905, 2 deeltjes, prijs f 1.25.

Uitgave Firma **T. D. H. PULL.**

INHOUD:

Adresboek van Apeldoorn (Dorp Apeldoorn, Zevenhuizen, Brink en Orden, Wormen, Woudhuis, Anklaar, Broekland, Beemte, Wenum, Wiesel, Het Loo, Noord-Apeldoorn, Hoog-Soeren, Utteld).
Adresboek van Beekbergen (Dorp Beekbergen, Lieren, Oostbeekbergen, Engeland, Ugehelen, Hoenderloo).
Adresboek van Loenen (Dorp Loenen, Zilven).
Lijst van een 5000 straten en lanen met opgave van namen der bewoners.
Adressen van Handel en Nijverheid.
Adressen van Pensioens en Verzekering.
Hofhouding.
Instellingen (Rijks-, Gemeente-, Financiële, Nuttige, Philantropische, Verschillende-).
Rechterlijke Macht.
Waterstaat (Rijks- en Prov.).
Belastingen (Grond-, Personeels-, Vermogens-, Bedrijfs- en Hoofdelijken Omslag).
Eerediensten, Kerk- en Godsdienslige Geneotschappen.
Geneeskunde. — Veeartsenijkunde.
Onderwijs (Voorbereidend-, Lager-, Middelbaar-, Ambachts-).
Gewapende dienst.
Post- en Telegraafkantoor.
Hulp- en Spaarbank.
Museum.
Vervoermiddelen (Spoorwegen, Stoombooten, Schepen, Vrachtwagens, enz.).
Muziek- en Zanggezelschappen.
Gymnastiek. — Sport.
Bad- en Zwembadrichtingen.
enz. enz.

Tentoonstelling Amsterdam.

PALEIS VOOR VOLKSVLIJT.

24 Februari — 5 Maart.

Zie de **STANDS** der

Royal Enfield Rijwielen

en

F. N. Motoren,

met 4 cilindrs, **veerende voorvork** en **Kamrad-krachtsoverbrenging.**

GEBR. NOTEBOOM,

Agenten van **LIPS' Brandkasten.**

Ontvangen:

Engelsch en Italiaansch raygras.
Serradella.

Thimothee graszaad,
Zweedsche, Witte en Rode Rozendaalsche
Klaverzaden,

van prachtige zuiverheid en hooge kiemkracht gegarandeerd.

G. van Gorrevink & Co.
verse mengsels worden in den kortst mogelijken tijd geleverd.

Hooihandel.

Opnieuw ontvangen eene lading puik **Kemper hooi**, in pakken. **W. HEERDING**, Dorpstraat.

Brandstoffen-Handel,

Firma **P. J. R. Damsté**,
't Loo, Telefoon 134.

Firma **J. WENTHOLT**, Frederikslaan.

TWEE Meubelmakers

gevraagd, voor vast werk, bij **H. LICHTENBERG**, te Winterswijk.

Mej. **BOMHOFF**, Loosche weg, vraagt direct of zoo spoedig mogelijk een net **DIENSTMEISJE**.
Aanbiedingen: **Nieuwstraat 511.**

Voor direct gevraagd een **DAGMEISJE**, boven 15 jaar, in klein gezin. Adres te bevragen aan het Bureau d'azur **Courant**.

Phonograafrollen

in ruimen voorraad voorhanden — bij **ANDR. L. KROM**,
Korensstraat.

Agent der Atlas-Phonograaf-Compagnie te Rotterdam.
Prospectus gratis op aanvraag.

Terstond gevraagd een **Plakster**.
Apeldoornsche Stoom- Waschen Strijkrichting
M. J. v. ALPHEN.

BIJVOEGSEL,

behoorende bij de

APELDOORNSCHE COURANT

van Woensdag 1 Maart 1905.

Openbare Vergadering van den Raad der Gemeente Apeldoorn, op 24 Februari 1905.

2)

De vergadering wordt door den Voorzitter geopend. Tegenwoordig zijn de leden: W. Uijt den Bogaard Ezn., C. Wegerif, B. van Niersen, C. M. Gardener, R. Kerkhoven, H. J. Brouwer, J. W. Buitenhuis Czn., H. J. Schut, Jhr. K. W. Feith, A. Radstaak, Jhr. H. F. M. E. Sandberg, Mr. W. Wiersma, E. D. van Lennep, Jhr. Mr. G. W. Mollerus, T. de Bruin, C. W. A. de Groot en M. van Delden Johnz.

De Voorzitter deelt mede dat de leden D. C. L. Neelmeijer en P. G. Sager, kennis gegeven hebben wegens ongesteldheid verhinderd te zijn deze vergadering bij te wonen.

De notulen der vorige vergadering, aan de leden in druk gezonden, worden, zonder voorlezing, goedgekeurd.

De Voorzitter deelt mede dat de navolgende stukken zijn ingekomen: 1°. Een besluit van Gedeputeerde-Statens van Gelderland, d.d. 31 Januari 1905, No. 13, tot goedkeuring van het Raadsbesluit van 20 Januari t.v., tot het doen eener af- en overschrijving op de gemeente-begroting dienst 1904;

2°. Idem d.d. 31 Januari 1905 No. 14, waarbij machtiging wordt verleend tot het doen eener betaling uit de post van onvoorzien uitgaven, der gemeente-begroting van 1904;

3°. Idem d.d. 17 Januari 1905 No. 63, waarbij wordt vastgesteld de rekening der gemeente over 1903;

4°. Idem d.d. 31 Januari 1905 No. 89, waarbij wordt gezonden een afschrift van het Koninklijk besluit van 17 Januari 1905 No. 22, waarbij aan deze gemeente andermaal ontheffing wordt verleend over verplichting tot het oprichten van eene burgerdag- en avondschole, tot 1 October 1903;

5°. Idem, d.d. 31 Januari 1905 No. 70, waarbij wordt medegedeeld, dat wegens in het jaar 1904 geleden geldelijk nadeel, tengevolge van het niet voldoen aan den eisch gesteld in het 4e lid van artikel 45 der wet tot regeling van het lager-onderwijs, aan deze gemeente eene tegemoetkoming wordt verleend van f 2050;

6°. Idem, d.d. 7 Februari 1905 No. 96, waarbij wordt goedgekeurd de gemeente-begroting voor 1905;

7°. Idem d.d. 7 Februari 1905 No. 99, waarbij wordt medegedeeld dat de aanslagen in den hoofdelijken omslag dienst 1904, van U. J. Dijkstra en W. P. Lievegoed zijn gehandhaafd.

Deze stukken worden voor kennisgeving aangenomen.

8°. Idem d.d. 15 Februari 1905 No. 100, waarbij wordt ingezonden het door den Inspecteur van de Volksgezondheid te 's Hertogenbosch uitgebracht advies over de Woningverordening dezer gemeente, met uitnodiging den inhoud te overwegen en van den uitslag der overwegingen aan Gedeputeerde-Statens mededeeling te doen.

Wordt gerenvoerd naar Burgemeester en Wethouders om advies. De Heer Mollerus verzoekt bij het advies een beter te lezen stuk ter visie te leggen, daar dit zeer moeilijk te lezen is.

De Voorzitter zal hiervan nota nemen.

9°. Een schrijven van de Hollandsche-Spoorweg Maatschappij, d.d. 14 Januari 1905, betreffende verwijdering van plantsoen op het Stationsplein. Na voorlezing stelt de Voorzitter voor, de aan te vragen machtiging tot het verwijderen van dit plantsoen voorloopig aan te houden.

De Heer Wegerif vestigt er de aandacht op, dat, al mocht tot uitbreiding van het station het plan bestaan, het dikwijls zeer lang duurt voor dat zoo'n plan wordt uitgevoerd en het zeer goed kan zijn, dat dit nog 5 of 10 jaren achterwege blijft.

De Voorzitter geeft toe en begrijpt ook niet dat men daarvoor aan dit terrein behoeft te hebben. Burgemeester en Wethouders zouden hierover eerst nader kunnen schrijven.

De Heer van Delden is er sterk tegen dit gedeelte te bestraten, nu wij weten, dat de Maatschappij het later noodig zal hebben.

De Heer Kerkhoven acht het wenschelijk, dat de bestrating plaats heeft; het plan daartoe heeft reeds lang bestaan en het is wel noodig. Spreker begrijpt ook niet, waarvoor de Maatschappij dat terrein kan noodig hebben.

De Voorzitter merkt op, dat door den Raad als voorwaarde is gesteld, dat het te bestraten terrein publiek plein zal blijven.

De Heer Sandberg geeft in overweging het plantsoen op te ruimen en het terrein voorloopig van grind te voorzien.

De Voorzitter acht dit niet wenschelijk; het zal een vuile boel geven, doch is er niet tegen om het te bestraten.

De Heer van Delden is er bepaald tegen en vraagt waarom het noodig is om zoo'n overvloedige haast te maken. Nu zal de gemeente het terrein bestraten en straks zal de Maatschappij het in gebruik nemen; waarom zullen wij die kosten maken.

De Heer Kerkhoven herinnert, dat reeds een paar jaar geleden een adres is ingekomen, om in den toestand verbetering te brengen. Het is er nu een stinkboel en verbetering is hoogst noodig; de stank is er ondragelijk.

De Heer Gardener hoort den Heer Kerkhoven zeggen, dat er een ondragelijke stank wordt waargenomen en vraagt, of door de gemeente hier niet voor kan worden gezorgd.

De Voorzitter heeft het nooit opgemerkt en er ook geen klachten over gehoord. Bestrating acht spreker daarom wenschelijk, omdat men dan een flink plein krijgt. Spreker stelt voor om Burgemeester en Wethouders uit te noodigen nader hierover aan de Maatschappij te schrijven en te trachten de vergunning te krijgen, desnoods met de bepaling te laten vervallen, dat het als publiek plein bestemd moet blijven.

De Heer Gardener geeft in overweging, de concessie van de Spoorweg-Maatschappij na te zien, die ook hare verplichtingen heeft. De gemeente zal hier de bestrating aanbrennen, doch spreker meent, dat de Maatschappij het doen moet.

De Voorzitter zegt, dat het de eerste keer aan de Maatschappij verzoekt is, doch zij heeft er voor bedankt, omdat zij er geen behoefte aan had.

De Heer Gardener acht het toch wenschelijk, dat de concessie wordt nagegaan.

De Voorzitter stelt voor, met de Spoorweg-Maatschappij in nader overleg te treden, desnoods de bepaling te laten vervallen, dat het terrein als publiek plein bestemd moet blijven, doch wanneer de Maatschappij het terrein in gebruik moet nemen, dat de gemeente dan de steenen terug krijgt.

De Heer Schut is het met den Voorzitter eens, dat men het besluit moet uitvoeren. Krijgen wij later de steenen terug, dan heeft men alleen verlies van arbeidsloon.

In stemming gebracht wordt het voorstel van den Voorzitter, met op een na algemeene stemmen, die van den Heer M. van Delden Jzn., aangenomen, zoodat het navolgend besluit is genomen:

De Raad der gemeente Apeldoorn;

Voorgenomen het ingekomen schrijven van de Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij, d.d. 14 Januari 1905, No. 587, betreffende het verlenen eener vergunning tot het verwijderen van plantsoen op het Stationsplein;

Besluit:

Burgemeester en Wethouders nittenoedigen met die Maatschappij in nader overleg te treden, ter verkrijging eener vergunning, desnoods met weglating der voorwaarde, dat het terrein als publiek plein bestemd moet blijven, doch dat, wanneer de Maatschappij het terrein in gebruik moet nemen, dat de gemeente dan de steenen voor het bestraten gebesigd, terug krijgt.

De Voorzitter legt over de navolgende ingekomen verslagen:

1°. der Gezondheids-Commissie voor de gemeente Apeldoorn, van hare bevindingen en handelingen in het jaar 1904;

2°. het door Burgemeester en Wethouders uitgebracht verslag, overeenkomstig art. 52 der Woningwet, over 1904;

3°. het verslag der Commissie tot wering van Schoolverzuim voor de kadastrale gemeente Apeldoorn, over 1904; en

4°. idem der Commissie voor de kadastrale gemeente Beekbergen. Deze verslagen worden voor notificatie aangenomen.

De Voorzitter leest voor een ingekomen schrijven van den Heer T. Zevenhuizen, d.d. 20 Februari 1905, kennis gevende, dat hij ontslag neemt als lid van den Gemeenteraad, daar hij wegens redenen zijn beroep betreffende, die betrekking verder onmogelijk naar behooren kan waarnemen.

De Voorzitter heeft deze kennisgeving met een gevoel van leedwezen vernomen. De Heer Zevenhuizen heeft steeds getoond, met zijne beste krachten de belangen der gemeente te behartigen en nu spijt het Spreker, dat zijne werkzaamheden het hem beletten hiertoe voorttegaan. Spreker brengt den Heer Zevenhuizen gaarne een woord van hulde voor wat hij in die betrekking voor de gemeente heeft gedaan en hoopt, dat het hem verder goed mag gaan. (Applaus).

De Voorzitter legt over de navolgende ingekomen adressen, die op zijn voorstel naar Burgemeester en Wethouders om advies worden gerenvoerd:

1°. van A. Vulink e. a., tot verharding van den weg van de Wormense brug tot aan de Erica-Stichting, onder aanbieding eener tegemoetkoming in de kosten van f 343.—.

2°. van J. Kroon e. a., d.d. 20 Februari 1905, om verbetering van verlichting door middel van gas, van het gedeelte van den Zwolschen weg van de Waldeelpyramontaan tot aan het huis van den Heer van Neck en

3°. van W. van Dronkelaar e. a., d.d. Januari 1905, om verbetering van den weg van af den straatweg Apeldoorn-Zutphen, bij Kilometerpaal 2, langs de Barrewinkel, bij wachtpost 89, over den Oosterspoorweg, langs de Erica-Stichting naar het kanaal bij de Wormense brug en van dien weg het gedeelte van af den Zutphenschen straatweg tot aan wachtpost 89.

De Voorzitter leest voor een ingekomen adres, d.d. 7 Februari 1905, van het Bestuur der Apeldoornsche Handelsvereniging en van ingezetenen, wonende aan de Dorpsstraat, waarbij in overweging gegeven wordt de geheele Dorpsstraat voortaan alleen van gemeentewege te reinigen.

De Voorzitter stelt voor dit adres te renvoieren naar Burgemeester en Wethouders ter afdoening, met uitnodiging, maatregelen te nemen waartoe aan het verzoek wordt tegemoet gekomen. Wat betreft de overname der verplichting van Rijk en Provincie, daartegen heeft spreker bezwaar, doch het Rijk en de Provincie kunnen er op gewezen worden.

De Heer Kerkhoven meent, dat de Tram meer schuld heeft dan het Rijk en de Provincie. Dagelijks ziet men, dat het vuil uit de rails bij hoopies op den weg of langs den weg op particulier terrein wordt neergeworpen en wanneer dit vuil droog wordt, dan stuift het weg. De Tram-Maatschappij zou hierop moeten gewezen worden; door een kruiwagen mede te nemen, kan het vuil daarin worden geworpen.

De Heer Mollerus weet niet hoe dit elders plaats heeft, doch denkt wel evenals hier, en meent dat het vuil van de tram even goed van den weg moet verwijderd worden, als het vuil, dat door andere vervoermiddelen daar wordt aangebracht.

De Voorzitter merkt op, dat de weg nagenoeg geheel aan het Rijk en de Provincie behoort en de Directeur van de tram er op gewezen is, dat het vuil uit de rails niet op den weg mag worden gebracht; doch de concessie-voorwaarden zijn zoo gesteld, dat men hiertoe niet kan verplichten, hoewel, door gebruik te maken van een' kruiwagen, er zeer goed in zou kunnen worden voorzien. Het schijnt hier meer onwilligheid van den Directeur.

De Heer Sandberg hoopt, dat men de Loolaan ook niet zal vergeten.

De Heer Gardener geeft toe, dat het een onaangenaam aanzien geeft, doch het vuil komt van de straat en in dezen tijd zijn de straten niet schoon te houden, hier evenmin als in de groote steden. Spreker heeft altijd gehoord, dat het straatje van de tram zoo schoon was en dat men daarvan bij voorkeur gebruik maakte, en dit komt niet omdat men het vuil van dat straatje op den weg werpt, want het vuil komt alleen uit de rails en spreker heeft nooit gezien, dat van daar het vuil naar den weg wordt gebracht.

De Heer van Lennep zou, wanneer hierover aan de Provincie moet worden geschreven, tevens willen wijzen op het opruimen van de stinksloot vóór het huis van den Heer Talens.

De Voorzitter meent, dat men in de eerste plaats met het Rijk en de Provincie in overleg moet treden, en wanneer dit geen resultaat geeft, dat de gemeente er dan in zou moeten voorzien.

De Heer Kerkhoven zou het niet voor rekening der gemeente willen nemen; er is veel aan te doen; een man of 2, 3 zijn er voor noodig en daarvoor kan het Rijk en de Provincie zorgen.

De Heer Schut merkt op, dat het adres uitgaat van neringdoenden in de Dorpsstraat; daár alleen is verbetering noodig, en voorziet de gemeente daarin; daár heeft dit plaats in het belang der neringdoenden.

De Voorzitter merkt op, dat aan de Loolaan ook neringdoenden wonen en dat ook anderen, de voetgangers, er last van hebben.

De Heer Schut antwoordt, dat aan de Loolaan de huizen veel verder van den weg staan dan in de Dorpsstraat.

De Heer Mollerus wil er nog op wijzen, dat het vuil niet alleen

door de tram ontstaat, doch even goed op andere wijze en van andere middelen van vervoer.

Het adres wordt gerenvoerd aan Burgemeester en Wethouders ter afdoening.

De Voorzitter leest voor een ingekomen adres van het Bestuur der Apeldoornsche Handelsvereniging, d.d. 22 Febr. 1905, verzoekende die maatregelen te nemen, dat door het bouwen van een politie-bureau, achter het Gemeentehuis, de handel in boter en eieren niet wordt belemmerd.

Dit adres wordt aangehouden tot bij de behandeling van het voorstel betreffende het bouwen van een politie-bureau.

De Voorzitter leest voor een ingekomen adres van het bestuur van de Gymnastiek-Vereeniging „De Turnkring" alhier, d.d. 16 Februari 1905, mededeelende, dat de beschikking is gevraagd van het Gymnastieklokaal der Rijkskweekschool voor het houden der oefeningen door de opgerichte Dames-afdeeling, met verzoek tot dat de beslissing hierop zal zijn ontvangen, hiervoor gebruik te mogen maken van het Gymnastieklokaal der Hoogere-Burgerschool.

De Voorzitter merkt op, dat hier hetzelfde bezwaar als tegen het gebruik van het Gymnastieklokaal der school voor meisjes, zoodat Spreker voorstelt het verzoek af te wijzen.

De Heer Wegerif denkt, dat zij meenen van het Rijk eene gunstige beschikking te zullen ontvangen en dat tot zoo lang alleen de beschikking van dit lokaal noodig zal zijn.

De Voorzitter gelooft dit niet en bovendien acht hij het niet verantwoord hiertoe voorttegaan zoodat toe plaats heeft. Wanneer het dit jaar te houden Gymnastiekfeest voorbij is, dan bestaat bij Burgemeester en Wethouders het voornemen eene andere regeling voor te stellen. Komt eene afwijzende beschikking van het Rijk, dan kan men nog zien wat te doen, doch op dit adres stelt Spreker voor afwijzend te beschikken.

Zonder hoofdelijke stemming wordt hiertoe besloten bij het navolgend besluit.

De Raad der gemeente Apeldoorn; Gelet op een ingekomen adres van het Bestuur der Gymnastiek-Vereeniging „de Turnkring" alhier, d.d. 16 Februari 1905, om de beschikking van het Gymnastieklokaal der Hoogere Burgerschool voor de oefeningen der opgerichte Dames-afdeeling, onder leiding van Mej. J. C. Tibo, tot dat de beslissing zal zijn ontvangen op het verzoek aan het Rijk, om de beschikking van het Gymnastiek-lokaal der Rijkskweekschool alhier;

Besluit:

Op dit adres afwijzend te beschikken.

Naar aanleiding van ingekomen adressen van onderwijzend personeel, om eervol ontslag, worden, zonder hoofdelijke stemming, de navolgende besluiten genomen:

1°. De Raad der gemeente Apeldoorn;

Voorgenomen een ingekomen verzoek van den Heer K. Jousstra, d.d. 7 Februari 1905, uit hoofde van ziefsgebreken eervol ontslag verzoekende als Onderwijzer aan de openbare school No. 15 voor lager onderwijs te Wormen, gemeente Apeldoorn;

Gelet op de daarbij overgelegde verklaringen:

1°. van den Heer Schoolopziener in het district Arnhem, d.d. 17 Januari 1905 No. 1261/5 dat genoemde onderwijzer ongeschikt is tot het waarnemen zijner betrekking;

2°. van Heeren Gedeputeerde Statens der provincie Gelderland, d.d. 24 Januari 1905 No. 128 dat genoemde onderwijzer uit hoofde van ziefsgebreken ongeschikt is voor de verdere waarneming van zijne betrekking;

Mede gelet op de art. 29 lett. a en art. 38, 2e en 3e lid der wet tot regeling van het lager onderwijs;

Besluit:

Aan den Heer Kernelis Jousstra, op grond van ziefsgebreken, eervol ontslag te verlenen als onderwijzer aan de openbare school No. 15 voor lager onderwijs te Wormen, gemeente Apeldoorn, met ingang van 1 Mei 1905.

2°. De Raad der gemeente Apeldoorn;

Voorgenomen een ingekomen verzoek van M. J. Sanders geboren van Campen d.d. 25 Januari 1905, op grond van ongesteldheid eervol ontslag verzoekende als onderwijzeres aan de openbare school No. 8 voor lager onderwijs te Ughelen, gemeente Apeldoorn;

Gelet op de daarbij overgelegde verklaringen:

1°. van den Heer Schoolopziener in het district Arnhem, d.d. 31 December 1904 No. 1248/10, dat genoemde onderwijzeres ongeschikt is tot het verder waarnemen harer betrekking;

2°. van Heeren Gedeputeerde Statens der provincie Gelderland, d.d. 10 Januari 1905 No. 108, dat genoemde onderwijzeres, uit hoofde van lichaamsgebreken, ongeschikt is voor de verdere waarneming van hare betrekking;

Mede gelet op de art. 29 lett. a en art. 38, 2e en 3e lid der wet tot regeling van het lager onderwijs;

Besluit:

Aan Mathilda Johanna Sanders, geboren van Campen, op grond van lichaamsgebreken, eervol ontslag te verlenen als onderwijzeres aan de openbare school No. 8 voor lager onderwijs te Ughelen, gemeente Apeldoorn, tevens als onderwijzeres voor het geven van Herhalingsonderwijs in de nuttige handwerken, een en ander met ingang van 1 Maart 1905.

3°. De Raad der gemeente Apeldoorn;

Gelet op een ingekomen adres van Mevrouw F. G. C. van 't Ende, ongedateerd, om eervol ontslag als onderwijzeres aan de openbare school No. 3 te Het Loo;

Besluit:

Aan Mevrouw Frederika Gesina Charlotte van 't Ende, op haar verzoek, een eervol ontslag te verlenen als onderwijzeres aan de openbare school No. 3 te Het Loo en als onderwijzeres in de nuttige handwerken voor het geven van herhalingsonderwijs een en ander met ingang van 1 Mei 1905.

4°. De Raad der gemeente Apeldoorn;

Gelet op een ingekomen verzoek van Mevrouw A. H. Feis, d.d. 14 Februari 1905, om eervol ontslag als onderwijzeres in de nuttige handwerken aan de openbare school No. 17;

Besluit:

Aan Mevrouw Agnita Henrica Feis, op haar verzoek, eervol ontslag te verlenen als onderwijzeres in de nuttige handwerken, aan de openbare school No. 17 aan den Soerenschen grindweg, met ingang van 1 Maart 1905.

5°. De Raad der gemeente Apeldoorn;

Gelet op een ingekomen verzoek van Mevrouw M. M. Bolkestein, d.d. 10 Februari 1905, om eervol ontslag als onderwijzeres in de nuttige handwerken aan de openbare school No. 12;

Besluit:

Aan Mevrouw Martha Maria Bolkestein, op haar verzoek, eervol ontslag te verlenen als onderwijzeres in de nuttige handwerken aan de openbare school No. 12 te Apeldoorn, met ingang van 1 Mei 1905.

De arbeidsinspectie.

Nog niet lang geleden verschenen de verslagen der arbeidsinspectie over de jaren 1901 en 1902. Behalve dat zulke verslagen uitteraard zeer leerzaam zijn, kunnen zij ons overtuigen, dat de ondernomen herziening der arbeidswetgeving geen overvloedige zaak is. De verslagen brengen menige verborgenheid uit de arbeidswereld aan het licht, en zulke onthullingen zijn het juist, die de stof leveren voor de wetgeving der toekomst.

Zeer veel deelen die verslagen mede omtrent twee zeer belangrijke onderwerpen: den toestand van de huisindustrie en den arbeid van schoolgaande kinderen.

Het moet gezegd worden, dat het met de huisindustrie bij ons heel wat beter gesteld is dan in het buitenland; dit is op het jongste Berlijnsche congres zeer duidelijk gebleken. Dit is echter juist een reden om in tijds in te grijpen en maatregelen te nemen, opdat niet zulke ergerlijke toestanden als in het buitenland ook bij ons vrij algemeen bekend, dat men

hier en daar, om de kosten van verbouwing uit te sparen van afgekeurde fabrieken, het thuis werken heeft ingevoerd waar dit voorheen niet bestond, b.v. te Kampen in de Sigarenindustrie. De kleine kamers van die thuiswerkers zijn van de gevaarlijke tabakstof vervuld; de werkkamers zijn meestal ook woon- en slaapvertrekken. In de bedsteden bleek overal dat stof te zijn doorgedrongen en toch worden ze vaak beslapen door kinderen, die reeds den ganschen dag in diezelfde stof hebben doorgebracht.

Een echte huisindustrie in Gelderland is het strippen of afhalen van den tabak. Daartoe worden ook werklokale gebruikt, waartoe men tevens woont en slaapt. Dat strippen wordt veelal door gehuwde vrouwen gedaan in een dompig, stoffig vertrek, met de kinderen om zich heen. Oudere kinderen helpen mee en worden er voor uit de avondschole gehouden, zoodat de meisjes vaak noch breien, noch naaien leeren. In het gunstigste geval bedraagt het gezamenlijke loon vier en een halve gulden per week. Volwassen per-

sonen verdienen hoogstens een rijksdaalder per week. Er zijn ook stripperijen, waar de werklieden zich heen begeven om er het werk te verrichten, en het gebeurt vaak, dat kinderen, die 's avonds te zeven ure thuis komen, aldaar dan nog weer dien ongezonden en geestdoodenden arbeid opvatten.

Wij kunnen natuurlijk slechts een paar grepen uit het verslag doen. Zoo zien wij b.v., dat in de knopen-industrie te Zalt-Bommel het minste loon van een thuis werkende vrouw bijna zeven stuivers bedraagt. Met het invoeren van loontarieven laten de aanhangige arbeidswetten zich nog niet in; maar ook zonder deze zijn maatregelen dergelijke misstanden niet ondenkbaar.

Meer moeite zal men, naar wij vreezen, hebben met den arbeid van schoolgaande kinderen. Bijna ongelooft klinkt wat de Arbeidsinspectie te Amsterdam daaromtrent aan het licht heeft gebracht.

Dat een schoolgaand kind niet weeten lijkt werken, daaromtrent bestaat wel geen verschil van gevoelen.

Het verslag der inspectie (tal van gevallen blijven natuurlijk verborgen) zegt, dat de dagverdeling der ongelukkige kleinen, die leeren en werken tevens, in den regel deze is: de kinderen beginnen 's morgens te zeven uren tot acht uur, half negen; dan weer van half twaalf tot één uur; van vier of half vijf tot zeven uur; des Woensdags- en Zaterdagmiddags van half twaalf tot twee en van drie tot zeven uur; in de vacantie van zeven tot zeven, met een schafttijd van een tot drie uur, gedurende vijf dagen per week. Welke heerlijke rust- en vacantielijden; welk een heerlijk kinderleven!

Op een zakkenplakkerij kregen de jongens werk mee naar huis, waar ze dan nog van zeven tot negen uren des avonds aan bezig waren en dan brengen ze het niet verder dan tot eene verdienste van een gulden per week. Voor het vrouwen en plakken van duizend sigarenzakjes wordt — heeren rookers mogen het ook wel eens weten — van zes tot zeven en een half cent betaald.

Onder de ruim 8000 schoolgaande kin-

Naar aanleiding van ingekomen adressen wordt het navolgend besluit genomen:

De Raad der Gemeente Apeldoorn.

Besluit:

Naar aanleiding van ingekomen verzoekschriften:

1e. Te renvoyeren naar de vaste Raadcommissie de volgende bezwaarschriften tegen aanslagen in den hoofdelijken omslag dienst 1904:

K. Galijn, C. J. v. Radecke, E. van Sweden, H. J. Volkers, H. Volkers, T. Beekman, Wed. N. Wakke, L. J. K. A. Jeekel, A. den Boer, J. Buitenhuis, H. F. Pies en H. J. Empting.

2a. Van den aanslag, voorkomende op het primitief kohier onder art. 1208, AA 176, ten name van Meij. C. H. Wijthoff, den 12 September 1904 vertrokken, ad f 45,76³ ontheffing te verlenen over 4 maanden ad . . . . . f 15,25⁵.

3e. Wegens dubbelen aanslag te roteren den aanslag in de hoofdelijken omslag, voorkomende onder art. 139 van het tweede suppletioir kohier ten name van G. Schotman ad f 7,25.

4e. Wegens abusieven aanslag te roteren den aanslag in de belasting op de Honden, voorkomende onder art. 6 van het tweede suppletioir kohier ten name van Wed. Heinsius ad . . . . . f 2,50.

De Voorzitter leest voor het navolgend ingekomen schrijven van Burgemeester en Wethouders:

Apeldoorn, den 18 Februari 1905.

Mijne Heeren,

Wij hebben de eer U hierbij ter vaststelling aan te bieden een concept besluit met toelichting tot heffing van rechten voor het ledigen van beer- of privaattputten, zinkputten en mestbakken, ter vervanging der thans bestaande heffing.

De verordening op de invordering dezer rechten kan ongewijzigd opnieuw worden vastgesteld.

Burgemeester en Wethouders van Apeldoorn,
TUTEIN NOLTHENIUS.

Aan den Gemeenteraad.

De Secretaris.
MOLLERUS.

Toelichting behorende bij het concept-besluit tot heffing van rechten voor het ledigen van beer- of privaattputten, zinkputten en mestbakken.

De zeer gebrekkige wijze, waarop het ledigen van beer-, privaattputten, van gemeentewege, vroeger plaats had, is thans sedert enkele maanden veel verbeterd, door het gebruik van een z. g. n. luchtbeerwagen, waardoor het ledigen reukeloos plaats heeft. Wijziging der tegenwoordige heffing van rechten voor deze diensten wordt om de navolgende redenen wenschelijk en billijk geacht. De heffing heeft thans plaats per put of per bak; onaanwezigen de grootte, wordt een gelijk recht geheven. Er zijn zinkputten van 5, 6 & 7 M³ inhoud, die voor hetzelfde recht geleidigd worden als voor putten bij een inhoud van 1 & 2 enz. M³.

Dat hier geen verschil bestaat, is onbillijk en voor de gemeente nadeelig. Daarom wordt thans de heffing per wagon of kar voorgesteld.

Voor het ledigen van beer- of privaattputten wordt nu een hooger recht geheven dan voor het ledigen van zinkputten en mestbakken.

Daar de faecaliën aan de gemeente komen, kan het weghalen goedkoop gesteld worden, daar waar die stoffen meerdere waarde hebben en door dit toe te passen, mag men verwachten, dat voor het ledigen der beer- of privaattputten, van de gelegenheid door de gemeente aangeboden, meer gebruik zal worden gemaakt.

Het thans uitgetrokken recht komt hieraan te gemoet.

De Voorzitter leest daarna het concept-besluit en merkt op, onder aanwijzing der verschillen tusschen deze en de bestaande regeling, dat, daar waar men zinkputten aantreft, zooals hier van 10, 11 & 12 M³ inhoud, die thans voor f 0,50 worden geleidigd, het noodzakelijk is het tarief vast te stellen per wagon, zooals men dat ook heeft te Nijmegen en Hilversum.

De Heer van Lennep acht het wenschelijk, dat een kring wordt bepaald binnen welke de ingezetenen de verplichting wordt opgelegd zich van deze gelegenheid tot het ledigen van putten te bedienen.

De Voorzitter meent, dat dit niet kan en veel menschen zou men daardoor benadeelen.

De Heer van Lennep merkt op, dat men nu den bodem verschrikkelijk verontreinigt, ieder werpt de faecaliën maar op zijn terrein.

De Heer Wegerif meent, dat de Heer van Lennep meer het oog heeft op de zinkputten, doch hierin kan geen wijziging komen zoolang men geen rioolstelsel heeft.

De Heer Wiersma gelooft niet, dat de Heer van Lennep bedoeld de zinkputten, doch de beerputten, die nu overdag geleidigd worden in de tuinen.

De Voorzitter merkt op, dat dit overdag niet mag plaats hebben, daarin voorziet de verordening.

De Heer Kerkhoven zegt, dat het bezwaar van den Heer van Lennep bestaat in het verontreinigen van den bodem, doch de gemeente verzamelt de faecaliën ook, verkoopt die weer, waarna zij ook onder den grond worden gebracht of in den bodem verdwijnen.

De Heer van Lennep merkt op, dat het ledigen vóór 's avonds 11 uur veel plaats heeft.

De Voorzitter zal hierop laten toezien.

Zonder hoofdlijke stemming wordt, conform het voorstel van Burgemeester en Wethouders, het navolgend besluit genomen:

De Raad der gemeente Apeldoorn;

Overwegende, dat het noodzakelijk is de bestaande regeling tot de heffing van rechten voor het van gemeentewege ledigen van beer- of privaattputten, zinkputten en mestbakken, zooals zij is vastgesteld bij Raadsbesluit van 3 November 1899, te wijzigen;

Gelet op de art. 232, 233, 238, 240 en 254 der Gemeentewet;

Besluit:

Zij, die gebruik wenschen te maken van de gelegenheid, die in de kom van Apeldoorn en Het Loo door de gemeente wordt verstrekt, tot het ledigen van hunne aldaar gelegen beer- of privaattputten, zinkputten en mestbakken, zullen hiervoor betalen:

a. voor het ledigen van een beer- of privaattput, met de daarvoor bestemde machine, per wagon van 1,50 M³ inhoud f 0,50.

b. voor het ledigen van een zinkput, met de daarvoor bestemde machine, per wagon van 1,50 M³ inhoud f 1.—

c. voor het ledigen van een mestbak, per kar van ongeveer 1 M³ inhoud f 1.—

onder bepaling, dat de faecaliën ten bate der gemeente komen en dat het ledigen van zinkput of mestbak niet plaats heeft, tenzij men zijn beer- of privaattput mede van gemeentewege laat ledigen.

Wordt aan dit laatste niet voldaan, dan kan het ledigen van zinkput of mestbak worden geweigerd.

Een gedeeltelijk gevulde wagon of kar wordt voor een vollen gerekend.

Dit besluit treedt in werking, wanneer de Koninklijke goedkeuring is ontvangen.

Voor de invordering dezer rechten, wordt vastgesteld de navolgende:

Verordening op de invordering van het recht verschuldigd voor het van gemeentewege laten ledigen van beer- of privaattputten, zinkputten en mestbakken, in de kom van het dorp Apeldoorn en Het Loo.

Zij, die wenschen gebruik te maken van het laten ledigen van gemeentewege van beer- of privaattputten, zinkputten en mestbakken, voldoen het daarvoor verschuldigde recht vooraf ten kantore van den Gemeente-Ontvanger, die daarvoor een bewijs van betaling afgeeft.

Bij de betaling moet worden opgegeven wat men wensch geleidigd te hebben, met vermelding van letter en huisnummer van het perceel, waartoe de putten of mestbakken behooren.

De Voorzitter stelt aan de orde het in de vorige vergadering aangehouden voorstel, betreffende het vaststellen van een plan voor het bouwen politie-bureau en leest voor het in die vergadering ingekomen schrijven van Burgemeester en Wethouders.

De Voorzitter herinnert, dat bij de vaststelling der gemeentebegroting voor 1905, door Burgemeester en Wethouders werd voorgesteld de Conclerge buiten het Gemeentehuis te laten wonen en die vertrekken in te richten voor de politie. De Raads-Commissie tot het nitbrengen van rapport over die begroting deelde als haar gevoelen mede, dat aan het wonen van den Conclerge buiten het Gemeentehuis zoo vele bezwaren verbonden waren, dat zij met dit voorstel niet kon medegaan en gaf in overweging Burgemeester en Wethouders te verzoeken een ander plan te ontwerpen en daarbij tevens te overwegen, of het gemeente-magazijn niet voor politie-bureau zou zijn in te richten. Burgemeester en Wethouders hebben daarna hun voorstel ingetrokken en verschillende plannen overwogen. Het gemeente-magazijn was voor dit doel niet geschikt, het gebouw is te smal. Het verplaatsen van het telefoon-bureau zou zeer kostbaar worden en nog andere bezwaren waren daaraan verbonden. Toen werd overwogen het bouwen achter aan het Gemeentehuis, waarvoor verschillende plannen werden opgesteld en waarvan het plan, dat thans door Burgemeester en Wethouders wordt voorgesteld, het meest aanbeveling verdient. Dat het politie-bureau van het Gemeentehuis wordt afgescheiden, is niet wenschelijk. Elders heeft men voor alles verschillende Commissiën, maar zooals hier, waar alles bij den Burgemeester komt, die daarvoor telkens de politie noodig heeft, daar is het eene bepaalde noodzakelijkheid, dat Gemeentehuis en politie-bureau bij elkander zijn. Hierin voorziet dit plan en wanneer de Raad dit niet mocht willen aannemen, dan zou spreker liever willen, dat het bleef zooals het nu is, hoe onhoudbaar de toestand nu ook is. Daarbij komt, dat bij aansparing van dit plan twee lokalen in het Gemeentehuis vrij komen, waaraan behoefte bestaat, zowel voor eene wachtkamer van hen, die den Burgemeester willen spreken en die nu in den gang moeten wachten, als voor het overbrengen van het kadaster van boven. Spreker beveelt dit plan daarom ten eerste bij den Raad aan, te meer, daar vooral nu, na de vermeerdering van het getal agenten, meer localiteit voor de politie noodzakelijk is.

De Heer Wegerif merkt op, dat toen vroeger het plan bij Burgemeester en Wethouders bestond, vertrekken onder in het Gemeentehuis voor de politie te bestemmen, dit plan geen inbreuk maakte op den bouw van het Gemeentehuis. Doch er wordt hier geen rekening gehouden met de uitbreiding der gemeente en wanneer door die uitbreiding het Gemeentehuis te klein mocht worden, dan zal men het niet kunnen vergroeten, wanneer men dit gebouw achter het Gemeentehuis bouwt, daar alleen aan die zijde uitbreiding kan plaats hebben. Wat het plan op zich zelf betreft, spreker vindt het een leelijk ding, dat men achter aan het Gemeentehuis wil plakken. Voor eene gemeente, die jaarlijks vooruitgaat, is een geheel nieuw gebouw noodig, dat men zooveel mogelijk in de nabijheid van het Gemeentehuis moet plaatsen.

De Heer Mollerus erkent, dat het geen gemakkelijke kwestie is, die ons thans bezig houdt, vooral niet, wanneer er aan verboden wordt, dat het politie-bureau bij het Gemeentehuis moet blijven. Spreker vraagt: hoe zal de toestand worden, wanneer men een villa-achtige achter het Gemeentehuis plaatst en met het Gemeentehuis door een brugje verbindt. Van af het nieuwe marktplein zal het nog gaan, daar men vandaar de verbinding niet ziet, doch van de zijkant zal het meer dan leelijk zijn. Moet het politie-bureau daar komen, dan zal men het tegen het Gemeentehuis moeten bouwen. Voorspreker is het hoofdbezwaar, dat dit, volgens het plan, niet zal gebeuren. Wat betreft de opmerkingen door den Heer Wegerif gemaakt, het is waar, dat in de toekomst uitbreiding van het Gemeentehuis noodzakelijk kan worden, doch dan kunnen die lokalen, die er nu bijgebouwd worden, daarvoor in gebruik genomen worden. Kan de oplossing niet gevonden worden door een gedeelte van de Vischmarkt te nemen en heeft men met dit plan niet geheel buiten rekening gelaten de vraag of de botermarkt niet te klein zal worden? Iedereen kan zien, dat op den markt nu alles bezet is.

De Heer van Lennep merkt op, dat de ontsiering van het Gemeentehuis voor hem een overwegend bezwaar is om aan dit plan zijne goedkeuring te hechten, dat bovendien later toch zal blijken onvoldoende te zijn.

De Heer Schut is het eens met de gemaakte bezwaren en meent ook, dat de botermarkt te klein zal worden, die nu reeds niet groot is. In het belang van den handel moet men de botermarkt niet kleiner maken. Daarom is spreker tegen dit voorstel.

De Heer Kerkhoven is een paar malen in de vertrekken van de politie geweest en is overtuigd, dat die toestand onhoudbaar is. Spreker is het daarom eens, dat hierin verandering moet komen en begrijpt de wenschelijkheid dat politie-bureau en Gemeentehuis aan elkander blijven, daar de Burgemeester den Inspecteur ieder oogenblik noodig heeft. Daarom kan spreker toch nog niet met dit plan medegaan, om gelijke reden als de Heer Schut reeds heeft medegeleed. Een onzeggelijk groot aantal eieren komt hier 's Maandags aan de markt, de koopers hebben nu het overzicht over de geheele markt, doch wordt dit plan uitgevoerd, dan zal de markt uit twee stukken bestaan en koopers en verkoopers kunnen onderling geen voeling meer met elkander houden, zooals dit tot nu toe plaats heeft. De gemeente heeft indirect voordeel bij die markt en men zal eerst in eene boter- en eierenmarkt moeten voorzien, alvorens aan dit plan uitvoering te geven. Spreker heeft zelf in de Raadscommissie voor de gemeente-begroting gezegd, dat de conclerge in het Gemeentehuis behoorde te blijven en door een deskundig lid werd toebeveerd, dat men voor f 4000 & f 5000 zeer goed een politie-bureau kon bouwen, doch dit plan kost nagenoeg f 7000. Er is zooveel, dat om financiële redenen moet wachten, zodat men hier ook tijdelijk moet trachten op eene andere wijze in de behoefte te voorzien en wanneer een paar ambtenaren van de Secretarie, naar boven werden verplaatst, dan zou men daardoor beneden meer ruimte krijgen voor de politie. Spreker gaat niet mede met den Heer Wegerif, om nu reeds uit te breiden voor de toekomst, het kan zijn, dat de

voortgang der gemeente blijft aanhouden, doch er kan ook een stilstand komen.

De Heer Wiersma kan het zich voorstellen, dat het den Burgemeester aangenaam is het politie-bureau aan het Gemeentehuis verbonden te hebben, doch dit rechtvaardigt niet om elk plan goed te keuren, dat het Gemeentehuis ontsiert en zoolang niet gebleken is, dat er op geen andere wijze in kan worden voorzien, kan spreker voor dit plan zijn stem niet geven. Is het niet mogelijk hiervoor een stuk van den tuin van den Heer Pannekek te krijgen, de afstand zou dan niet groter worden dan nu wordt voorgesteld. Bovendien, in het Gemeentehuis behoort geen politie, alleen daarom zou spreker het plan voor het bouwen van een politie-bureau toejuichen, omdat de politie dan uit het Gemeentehuis vertrekt. Ook bestaat tegen dit plan het bezwaar, dat de boter- en eierenmarkt kleiner wordt, die toch al niet groot is. Al deze bezwaren maken, dat spreker aan dit voorstel zijn stem niet kan geven.

De Heer Buitenhuis is het eens, dat dit plan het Gemeentehuis ontsiert, maar nog meer is het verkleinen van de botermarkt voor spreker een onoverkomelijk bezwaar om voor dit plan te stemmen.

De Heer Gardener meent, na hetgeen men over dit plan heeft gehoord, dat men over het lot van het politie-bureau wel vrij zeker kan zijn. Het is gemakkelijk te zeggen, daár wil ik het niet hebben, maar waar dan. Spreker begrijpt, dat het noodig is, dat dit bureau aan het Gemeentehuis verbonden blijft en vraagt of de kleine zaal beneden niet zou kunnen worden ingericht voor vertrekken voor de politie. Wat het voltrekken der huwelijken betreft, waarvoor die zaal thans gebruikt wordt, dit is geen bezwaar, daarvoor kan de Raadsaal boven gebruikt worden en de vergaderingen, die daar nu gehouden worden, kunnen even goed boven plaats hebben.

De Heer Wegerif heeft den Heer Kerkhoven hooren zeggen, dat het niet noodig is om hier rekening te houden met de uitbreiding der gemeente. Spreker vindt dit verkeerd. Voor dergelijk gebouw wordt geleend en de aflossing van het kapitaal, gesteld op b.v. 20 jaar, terwijl reeds na 5 jaar kan blijken, dat het gebouw onvoldoende is. Spreker herinnert zich, dat voor 8 & 9 jaar een voorstel inkam tot aankoop van een stuk grond voor uitbreiding van het terrein van de gasfabriek en dat hij toen vroeg of er rekening mede was gehouden, dat de gasfabriek daar zou kunnen blijven, waarop werd geantwoord, dat, wanneer men dat terrein er bij had, men voor jaren en jaren geholpen zou zijn en hoe kort daarna kocht men voor de gasfabriek het terrein van de erven Kok Ankersmit, en spreker geloofde nog, dat men later de gasfabriek zal moeten verplaatsen.

De Voorzitter herinnert zich nog uit zijn jeugd het versje van „zo ik voor den klepper vreezen“ en die kleppers zijn nu de politie-agenten en wanneer voor hen iets wordt gevraagd, dan zijn er altijd groote bezwaren aan verbonden en kost het veel moeite om het gedaan te krijgen. Een voorstel tot het aanstellen van agenten werd eerst verworpen en later toegestaan; de laatste vermeerdering van het getal agenten heeft men ook toegestaan, zodat men nu heeft 10 agenten en één Inspecteur en de Burgemeester, die het Hoofd der politie is. Die agenten nu zijn hier geplaatst in eene hok, in een hok, waar landloopers en allerlei andere publiek, ook moet vertoeven en nu zijn de agenten veel te fatsoenlijke menschen, dan dat men eischen kan, dat zij daar verblijf moeten houden. Eene wachtkamer ontbreekt geheel. Spreker is den Heer Kerkhoven dankbaar voor de woorden, door hem geuit, betreffende de noodzakelijkheid van meerdere localiteit. Met aandacht heeft spreker de verschillende sprekers gehoord en hij heeft er zich geen illusie van gemaakt, dat dit plan zou worden aangenomen. Wat spreker heeft opgemerkt omtrent de bezwaren, die er aan verbonden zijn, om het politie-bureau buiten het Gemeentehuis te brengen, die bezwaren moet men niet gering schatten. Het nadeel voor de botermarkt zal spreker niet ontkennen, doch met dit gebouw zal men jaren geholpen zijn en spreker is het met den Heer Wegerif niet eens, dat dit spoedig te klein zal zijn, te meer niet, daar, mocht door verdere uitbreiding der gemeente, meerdere localiteit noodzakelijk worden, het voorstel toch nooit zou zijn om dit gebouw te vergroeten, maar om een tweede politiepост in te stellen. Dat het Gemeentehuis er door ontsierd zou worden, kan spreker niet inzien; integendeel, spreker meent, dat het nog wel aardig zal staan; men kan niet alles opofferen, de praktijk maakt het wenschelijk, dat het bureau aan het Gemeentehuis verbonden blijft; geheel het armenwezen komt bij den Burgemeester, voortdurend moet de Inspecteur hierover worden gehoord; ook heeft de Inspecteur voortdurend contact met de verschillende overige bureaux. Het plaatsen van het gebouw op de Vischmarkt, daar is spreker tegen met het oog op het eventueel later bouwen van andere huizen op particulier terrein. Wat de botermarkt betreft, men kan dat eerst aanzien en zoo noodig er later in voorzien door eene gelegenheid te maken naast het Gemeentemagazijn. Er kan daar ook meer ruimte gemaakt worden, daar het niet noodig is de opkoopers van eieren, die daar met manden staan om de eieren in te pakken en veel ruimte innemen, onder de markt toe te laten. Spreker weet er anders ook geen weg op, doch men kan niet vergen, dat het blijft zooals het nu is; het kan er nu soms stinken, wanneer men er komt.

De Heer Mollerus gelooft, dat het eenigszins onbillijk is de meening uit te spreken, alsof de Raad tegen dit plan zou zijn, omdat het voor de politie is. Spreker meent, dat door geen enkel lid bezwaar gemaakt is tegen het bouwen van een politie-bureau en wat de thans gebruikte lokalen betreft, ieder heeft het plan van het Gemeentehuis goedgekeurd, die lokalen zijn toen niet ongeschikt gevonden. Dat zij nu voor dat doel onvoldoende zijn, spreker gelooft, dat de Raad het daarmede wel eens is, doch dit behoeft toch geen reden te zijn, om de bezwaren, die aan het plan verbonden zijn, op zijde te zetten. Spreker vindt dit plan leelijk, tenzij men het gebouw tegen het Gemeentehuis aanzet, in dat geval kan hij met het plan nog medegaan. Het bezwaar van de botermarkt wordt door den Voorzitter erkend, daarvoor zou eene andere gelegenheid moeten gevonden worden, maar welke kosten zijn daaraan verbonden? Het terrein van de Vischmarkt is niet geschikt, maar de reden waarom niet, begrijpt spreker niet.

De Voorzitter zegt, dat bij het plaatsen op de Vischmarkt men over een terrein beschikt zonder vooraf te weten, wat later met het daartegenover gelege terrein zal gebeuren.

De Heer de Bruin merkt op, dat bij het plaatsen op de Vischmarkt, het gebouw daar ook moet verplaatst worden. De botermarkt gaat niet vooruit, de eierenmarkt wel, doch verscheidene opkoopers met groote manden, die elders buiten de markt gehouden worden, zou men hier ook naar buiten kunnen verplaatsen. De tafels, die er nu staan, zullen er later ook kunnen staan. Een groot gemak is het om het politie-bureau bij het Gemeentehuis te houden; in de vergaderingen van Burgemeester en Wethouders kan men zien, dat de Inspecteur telkens bij den Burgemeester moet komen en dan gelooft spreker niet, dat eene betere oplossing is te vinden.

De Heer Schut kan niet toegeven, dat de botermarkt achteruitgaat; men moet 's morgens om 10 uur de drukte maar eens zien, men kan er haast niet door en met de eieren is het evenzoo. Spre-

deren werden er 234 aangetroffen, die buiten schooltijd in een bedrijf werkzaam waren. Kinderexploitatie door ouders is aan de orde van den dag. Moeten wij er ons dan over verwonderen, dat, volgens het getuigenis der onderwijzers, die kinderen oude mannetjes zijn, die praten over zaken, slapen in school, altijd droomerig zijn, lui en suffig.

Zooowel lichamelijk als zedelijk werkt deze arbeid, soms voor erger dan hongersnood, ongunstig en werkt dus juist het tegenovergestelde uit van hetgeen de arbeid behoort te doen.

Dit zij genoeg om te doen gevoelen, dat er vele verborgenheden zijn, waarvan de sluier moet worden opgeheven, en dat het duidelijk genoeg is, welken kant wij met onze arbeidswetgeving heen moeten.

Kolonien. — De Indische landbouw gaat blijkbaar een goede toekomst te gemoet. Bonden en verenigingen beijveren zich meer dan ooit om deze voor Indië zoo rijke bron van welvaart ruimer te doen vloeien, hetgeen o. a. weer blijkt uit de voorgenomen stichting van een Land-

bouwdorp in de nabijheid van Buitenzorg, door den Indischen Bond.

Het plan bestaat, dit dorp te doen bevolken door een 5 & 6-tal gezinnen en degelijke jongelieden, alles onder toezicht van bekwame landbouwkundigen.

De gronden, gekocht door den Indischen Bond, zullen later op naam van de landbouwers worden overgeschreven, onder debiteering van de gemaakte kosten.

Om de kolonisatie gemakkelijk te maken, zullen de deelnemers geholpen worden aan het geld voor de eerste ontginningen, den bouw van woningen en voor 6 maanden levensonderhoud. Verbouwd zullen worden rijst, thee, groenten, vruchten, zaden enz., terwijl verder ook pluimvee gefokt wordt.

De jongelieden, die in dit Landbouwdorp, tevens praktische opleidingsschool, onderwijzen ontvangen, kunnen later zeker uitnemende diensten aan den Indischen Landbouw bewijzen.

Uit het door deskundigen in het landschap Pasir (Borneo) ingesteld onderzoek is vrij zeker gebleken, dat deze streek petroleumbronnen bevat. De Regeering

heeft deze streek nu voor den particulieren mijnbouw gesloten verklaard.

Eene expeditie naar Boni. — Onze belangrijke Indische buitenbezitting Celebes en onderhoorigheden, waarvan de heer C. A. Kroesen gouverneur is, bestaat uit eene samenvoeging van gouvernementen-landen, leenroerige landen en bondgenootschappelijke landen.

Het is zeer moeilijk om in zulk een lappendeken orde, rust en vrede te bewaren, en om dit te bevorderen is den gouverneur een ambtenaar toegevoegd, die zijn geheele loopbaan op Celebes heeft doorgebracht. Dit is de heer J. A. G. Bugman, die, onder den titel van resident, als reizend ambtenaar den gouverneur ten zijde staat.

Deze resident is met 30 man en een luitenant naar Kendari vertrokken, om den Bonischen prins Pa Taufan met 70 volgelingen te arresteren, omdat deze het der bevolking lastig maken.

Kendari is de zetel van het hoofdbestuur van Laiwoei, een vereniging van landschappen aan het einde van de zuid-

oostelijke landtong van Celebes.

Boni heeft daar vroeger zekere hoogheidsrechten uitgeoefend, maar in 1887 heeft Laiwoei met ons een contract gesloten, waardoor die rechten buiten werking zijn gesteld.

In 1903 zond de vorst van Boni gezanten naar Laiwoei, welke daar allerlei willekeurige handelingen bedreven, even als te Loewoe en op Noord Flores. De heer Brugman verwijderde de afgevaardigden, maar deze keerden toch terug.

Met den vorst van Boni bestond toch al een gespannen verhouding, daar deze oorlogszuchtige neigingen toont. Gouverneur-generaal van Heutsz heeft gezegd: „Waar Boni het waagt de vingers buiten zijn gebied en in ons gebied te steken, zullen wij het gevoelig op de vingers tikken, in plaats van te protesteren.“

Wanneer het tot eene werkelijke expeditie mocht komen, zou het den vorst van Boni wel eens kunnen gaan als dien van Lombok.

Een der vorstentonen heeft beproefd zich te Kendari te vestigen en daar gezag

ker begrijpt wel, dat het verkiezen is dit bureau bij het gemeentehuis te hebben, doch zou toch betreuren, wanneer daardoor de belangen van de markt werden opgeofferd.

De Heer van Delden zegt, dat de botermarkt niet kleiner wordt, spreker geloofde zelfs, dat er eerder meer dan minder ruimte zal komen en de botermarkt neemt eerder af dan toe.

De Heer Wiersma merkt op, dat het betoog van den Voorzitter, dat de oppervlakte nu te klein is, door niemand in twijfel wordt getrokken, doch dat nog niet is aangetoond, dat geen ander terrein te vinden is; wordt dit aangetoond, dan zou spreker misschien over de bezwaren kunnen heen stappen.

De Voorzitter antwoordt dat men er tegen is om het bureau van het gemeentehuis te verwijderen en Burgemeester en Wethouders weten geen ander middel om er in te voorzien. Blijkt het dat de boter- en eiermarkt er te klein door geworden is, dan zou men daarin kunnen voorzien naast het gemeente-magazijn. Spreker heeft van de boeren nooit klachten gehoord, dat de markt te klein is, doch het bureau buiten het gemeentehuis gaat bezwaarlijk zoolang er geen Commissaris van politie is en spreker alles in handen moet houden. Kan het op deze wijze niet, dan is het beter het eerst maar zoo te laten.

De Heer van Niersen meende dat het bureau bij het gemeentehuis gewenscht zou zijn, doch dacht dadelijk, dat dit plan niet zou kunnen met het oog op de botermarkt. De botermarkt is verbaasd klein en in tweeën gesplitst geheel onvoldoende. De markt gaat wel voort, ook zelfs nu in Loenen de Zuivelfabriek is opgericht, vooral uit Vaassen komen er meer dan vroeger.

De Heer Kerkhoven kan niet begrijpen dat dit plan het gemeentehuis zou ontzieren, doch blijft er bij dat het slecht is de eieren- en botermarkt in tweeën te splitsen. Spreker geeft den Voorzitter in overweging dit voorstel in te trekken en nader te overwegen op een andere wijze hierin te voorzien.

De Voorzitter merkt op dat het denkbeeld door den Heer Gardener opgeworpen, moeilijk kan worden uitgevoerd.

De Heer Gardener meent dat eerst moet worden voorzien in een boter- en eierenmarkt, het zaakje is nog niet rijp voor behandeling. De landbouw breidt zich hier ook uit en daarmee de handel in boter en eieren; de gelegenheid daarvoor is nu reeds onvoldoende en zal later nog minder worden. Spreker acht het wenschelijk dat een ander eerst nog nader door Burgemeester en Wethouders wordt overwogen.

De Heer Mollerus is het met den Heer Gardener eens, dat men eerst goed moet overwegen alvorens een beslissing te nemen, doch is het niet eens, dat men andere localiteiten van het gemeentehuis voor de politie moet bestemmen, die localiteiten moeten bij het gemeentehuis blijven waarvoor zij bestemd zijn. Hoe men er dan in zal moeten voorzien. Wanneer het gebouw aan het gemeentehuis moet blijven, zal dit wel nergens anders kunnen geplaatst worden dan achter het gemeentehuis en daar een stuk van de botermarkt af te nemen en wanneer later blijkt, dat die markt daardoor te klein wordt, dan zal daarin op andere wijze moeten worden voorzien. De vraag is nu maar hoe zal men dat gebouw aanbrengen; zoolang nu wordt voorgesteld, eene verbinding aan het gemeentehuis door een staartje, vindt spreker leelijk; men zal het dan tegen het gemeentehuis moeten aanbouwen. Men zegt wel dat dit om het licht niet kan, doch spreker geloofde dat daarop nog wel wat te vinden is.

De Heer Radstaak vraagt of de oplossing niet gevonden kan worden, door achteraan een zijde een vluugel aan te bouwen.

De Voorzitter merkt op dat dan de cellen die in het gemeentehuis zijn, te ver van de politie verwijderd zijn. Wanneer er tijdelijk personen in de cellen worden opgenomen, dan is het noodig dat de politie daarop voortdurend toezicht houdt; voor eventuele gevolgen zou men anders niet verantwoord zijn. Spreker moet den Heer Mollerus nog opmerken, wat betreft de tegenwoordige lokalen bij de politie in gebruik, dat toen het gemeentehuis gebouwd werd, men de tegenwoordige zamenstelling van de politie nog niet had. Spreker wil eene beslissing nog wel aanhouden en nader overwegen of aan bezwaren kan worden tegemoet gekomen, doch blijft erbij dat het bureau bij het gemeentehuis moet zijn.

De Heer Wegerif dacht, wanneer de Voorzitter zoo krachtig aandrukt, dan zal men nog zien, dat het voorstel wordt aangenomen en dat men over de bezwaren heen stapt. Spreker blijft echter van meening, dat geen goede oplossing te vinden is, wanneer men aan het Gemeentehuis bouwt. Toen men het Gemeentehuis bouwde, is hierop niet gerekend. Men zet nu hoe alles toegenomen is; komt er een tweede politiestop bij, dan zal er ook wel een Commissaris van politie komen en is de nabijheid van het bureau bij het Gemeentehuis geen vereischte meer.

Op deze wijze kan in de behoefte niet worden voorzien en het zou spreker spijten, wanneer zijne mede-leden zich lieten overhalen, evenals de Heer Mollerus, die op zijne bezwaren gedeeltelijk ook teruggekomen is. Wanneer Burgemeester en Wethouders met een ander plan komen, dan moeten zij tevens een ander terrein nemen.

De Heer Mollerus moet den Heer Wegerif opmerken, dat hij dadelijk heeft gezegd, dat zijn hoofdbezwaar tegen dit plan was, de verbinding van het gebouw met het Gemeentehuis. Dat de Heer Wegerif rekening wil houden met de toekomst is goed, doch men moet ook rekening houden met de naaste toekomst en daar het een bezwaar is, wanneer het gebouw niet bij het Gemeentehuis huis staat, zoo wil spreker daaraan wel te gemoet komen.

De Voorzitter zegt, dat het noodig zijn doel is om den Raad te overrompelen, doch al komt er een Commissaris van politie, dan zal dit gebouw toch nog gerulmen tijd voldoende zijn, want, bij grootere uitbreiding van het politie-personeel, zal toch een tweede politie-post noodig zijn.

De Heer Gardener merkt op, dat volgens dit plan de vertrekken beneden niet hoog zullen worden en wanneer de Voorzitter de tegenwoordige lokalen reeds hokken noemt, dan zullen deze nog minder zijn.

De Heer Schut zegt, dat zijn bezwaar blijft bestaan; hij acht de botermarkt van meer belang dan het politie-bureau en wanneer het niet anders kan, dan zal men voor het politie-bureau een terrein moeten koopen.

De Voorzitter zal eene beslissing aanhouden en is den Raad dankbaar, dat tegen het bouwen van een politie-bureau ten minste geen bezwaar wordt gemaakt. Burgemeester en Wethouders zullen nu overwegen welk nader voorstel zij zullen doen.

De Heer Wegerif deelt mede, dat hij behalve tegen de plaats, ook nog andere bezwaren heeft tegen dit gebouw, doch dat hij die nu maar niet zal mededeelen.

De Voorzitter leest voor het navolgend ingekomen schrijven:

Aan den Gemeenteraad.
Onder terugzending van het om advies in onze handen gesteld adres van C. Quartel c. s. met bijlage, waarin verzocht wordt de gasleiding van af de Eendracht door te trekken, opdat adressanten in de gelegenheid worden gesteld hunne percelen en fabrieken met gas te verlichten, hebben wij de eer U onder overlegging van een rapport van den Direc-

teur der Gasfabriek met betreffende begrotingen, alsmede van een schrijven van de gascommissie alhier d.d. 2 Februarij, het navolgende te berichten.

Zooals uwe Vergadering uit den brief van de gascommissie kunt zien, is het niet in het belang der gasfabriek te achten, dat de gevraagde leiding tot stand komt en wel omdat duidelijk wordt aangetoond, dat zelfs bij het dubbele van het verbruik, dat in het adres wordt aangegeven, de winst nog slechts 8% van het aanlegkapitaal zoude bedragen, hetgeen geheel onvoldoende is te achten uit het oogpunt van behoorlijk financieel beheer der gasfabriek. Terecht meenen Burgemeester en Wethouders dan ook, dat de Commissie op grond der overgelegde begroting adviseert afwijzend op het adres te beschikken.

Wij wenschen hierbij nog op te merken, dat in het rapport wordt gezegd, dat zelfs bij het dubbele gebruik de opbrengst eerst 6% zal zijn, en dan is daarbij aangenomen, dat ook de particulieren, want er zijn slechts 7 bleekerijen in betrokken, hun verbruik zullen verdubbelen, hetgeen zeer mag worden betwijfeld.

Ook komt het ons eigenaardig voor, dat door adressanten met opzet het aantal pitten te laag zouden zijn opgegeven, opdat het later niet zoude tegenvallen en vinden wij eene dergelijke handeling wel zeer roijal, doch wordt in den regel als dergelijke aanvragen worden gedaan, daarbij het getal pitten eerder overdreven en wij zijn van oordeel, dat vooral enkele particulieren, die nu op het adres staan, misschien wel dat getal pitten zullen aanbrengen, maar dan is het nog niet gezegd, dat het pitten zijn, die ook veel of althans eene normale hoeveelheid gas zullen verbranden, want daar komt het ook feitelijk op aan en achten wij dus de berekening van den Directeur dus wel wat roijal te meer daar bij die berekening ook het gasverbruik van de Heeren van Houten, Preller en Pieters mede wordt gerekend, hoewel in de begroting van f 15500 de leiding maar tot de buurtschap Ugehelen wordt gelegd, dus die adressanten dan niet van gas worden voorzien.

Voorts merken wij op, dat adressanten vermoedelijk onbekend zijn geweest met het feit, dat de leiding, die nu tot de Eendracht ligt, niet voldoende is om Ugehelen van gas te voorzien en dat die dus verward zoude moeten worden of rechtstreeks door eene tweede leiding, zoolang is voorgesteld in de begroting, van uit de fabriek het gas naar Ugehelen worden geleid.

Het spreekt van zelf, dat daarmee rekening moet worden gehouden, te meer daar op dit oogenblik eene verzekering van de leiding naar de Eendracht niet noodig is omdat daar geen meerder verbruik op dit oogenblik is te verwachten en men eerder verloren heeft, doordat de fabriek van Landaal nu met een zuiggasmachine werkt en dus minder verbruikt dan vroeger.

Door verzwaren van de leiding naar de Eendracht zoude Ugehelen bovendien niet veel gebaat zijn, doordat op dergelijke groote afstanden tusschenin geen of althans niet veel gas aan de leiding onttrokken kan worden, daar men dan te Ugehelen geen voldoende druk zoude krijgen.

Op de 2e leiding, zoolang in de begroting aangegeven, zouden dan wel eenige verbruikers in den Chr. Geurtsweg en den verbindingsweg van den Arnhemschen straatweg naar de Eendracht komen, doch van veel belang zal dat niet zijn. Hieruit blijkt dus, dat men feitelijk het volle bedrag als in de begroting genoemd moet nemen als de kosten van aanleg voor de gasleiding tot Ugehelen, waarbij dan geen rekening is gehouden met doortrekken tot de fabriek van den Heer van Houten, hetgeen nog op f 24000 meer is begroot, doch dat zeer zeker niet wordt gedekt door het gasverbruik.

Tot nu toe is met het aanleggen van gasleiding in publieke wegen steeds rekening gehouden met het vermoedelijk gasverbruik en moest blijken, dat de aanleg rentabel was en kan van deze wijze van handelen niet worden afgeweken, omdat in de eerste plaats een goed financieel beheer zich daartegen verzet, maar ook zoude men in groote moeilijkheden komen, daar dan andere min of meer bevolkte buurtschappen evenveel recht op gasverlichting zouden hebben. Men moet dus het tot nu toe gevolgde systeem handhaven om alleen gasleiding in publieke wegen aan te brengen wanneer blijkt, dat het verbruik, zoodanig is, dat zij de aanlegkosten dekken, dat wil zeggen, dat de opbrengst aan gas $\pm 10\%$ van de aanlegkosten bedraagt.

Waar dit niet het geval was, is door de belanghebbenden in de kosten van aanleg bijgedragen o.a. door den Heer Ten Tuijntje in de verlenging in den Soerenschen grindweg en werd nu hetzelfde bepaald ten opzichte van een verzoek van den Heer Wils, die de helft van de aanlegkosten draagt.

Waar het nu hier in Ugehelen evenveel geldt, niet alleen het verbruik van particulieren, maar ook het tegemoetkomen van de industrie en men zelfs aan den Heer Directeur der gasfabriek mededeelde, dat het voor de wasch- en strijkrichtingen eene levens-
vraagstuk was, dat men gas kreeg, daar veronderstellen wij, dat die aanvragers ook hunnerzijds wel zullen willen medewerken om die leiding te bekostigen.

Waar wij in gewone gevallen, wanneer het verbruik niet voldoende was, de helft der aanlegkosten lieten betalen door belanghebbenden, vermeenen wij in dit bijzonder geval, waar het ook voornamelijk de industrie tegemoet, enigzins tegemoet te mogen komen.

Waar dus blijkt, dat om aan het verzoek van adressanten te gemoet te komen, niet kan worden volstaan met het doortrekken van de leiding van de Eendracht, als zijnde van niet voldoende capaciteit en dus eene nieuwe leiding van uit de fabriek zal moeten worden gelegd, waarvan de kosten f 15500 bedragen, zoude dus in gewone gevallen de helft hier som door belanghebbenden moeten worden bijgedragen.

Wanneer men nu echter in aanmerking neemt, dat door deze nieuwe leiding de toestand van het buisnet op den Arnhemschen straatweg en de Eendracht iets verbeterd wordt, door het vervallen van doode punten en ook het gasverbruik op den Chr. Geurtsweg en den verbindingsweg iets in de kosten tegemoetkomt, daar vermeenen wij, dat alleen tot den aanleg zoude kunnen worden overgegaan, wanneer in plaats van de helft, $\frac{1}{2}$ der kosten door adressanten werd bijgedragen en zouden wij dit bedrag ten einde aan de industrie tegemoet te komen op minstens f 5000 willen stellen. Wij merken hierbij op, dat dan de leiding alleen tot Ugehelen wordt doorgetrokken, daar er geen denken aan is om tot de fabriek van den Heer van Houten door te gaan.

De kosten van straatverlichting geraamd op f 800 's jaars, waarvoor 30 lantaarns zouden moeten worden geplaatst, waarvan alleen 20 van de Eendracht tot Ugehelen zouden moeten komen, zijn hierbij buiten rekening gelaten en zal dit betrekkelijk groot bedrag wel niet geheel maar toch grootendeels het gevolg zijn van het leveren van gas te Ugehelen, dat nu wel zeer gewenscht moge zijn, maar waarmee men toch rekening dient te houden, waar zooveel dicht bij de kom gelegen buurten, geen straatverlichting met gas hebben.

Op grond van het bovenstaande, stellen wij U voor aan adressanten te berichten, dat alleen aan hun verzoek, voor zoover het doortrekken van de leiding tot Ugehelen betreft, kan worden voldaan, wanneer door hen f 5000 wordt bijgedragen.

Burgemeester en Wethouders van Apeldoorn,
TUTEN NOLTHENIUS.
De Secretaris,
MOLLERUS.

Apeldoorn, 10 Februari 1905.

De Voorzitter opent de discussie.

Den Heer Schut verwerpt het zeer, dat Burgemeester en Wethouders het verzoek afwijzen, daar het hem voorkomt, dat het groot aantal pitten een voldoende waarborg oplevert tegenover de kosten van aanleg, te meer daar het te verwachten is, dat het getal aansluitingen groter zal worden en het voornemen toch bestaat om den Christiaan Geurtsweg ook te verlichten.

De Voorzitter zegt, dat Burgemeester en Wethouders niet afwijzen, doch eene bijdrage vragen van f 5000,—, overeenkomende met $\frac{1}{2}$ der kosten. Die toezegging van het aantal pitten is zeer gemakkelijker, doch men heeft niets geen waarborg, dat men zich daaraan zal houden en bovendien komt het niet aan op het aantal pitten, dat men in huis zal nemen, maar op het aantal pitten, dat men zal branden.

De Heer Schut stelt die aanvraag van f 5000,—, gelijk met het antwoord, dat aan het verzoek niet voldaan wordt. Aan den Soerenschen weg is de leiding gelegd met bijbetaling van de helft der kosten en vergelijkt men dan weg daár met den Ugehelschen weg, dan is het voor den Ugehelschen weg veel meer noodig; ook in het belang van de industrie en van de geheele buurt is het wenschelijk om aan het verzoek te voldoen. Van deze kosten moeten die voor den aanleg der leiding van den Christiaan Geurtsweg worden afgetrokken.

De Voorzitter merkt op, dat wanneer men op die wijze voortgaat, men, in plaats van over te houden, aan de gasfabriek te kort zou komen. Spreker begrijpt den Heer Schut niet; geldt het de buitenbuurten, dan is het den Heer Schut nooit te veel.

De Heer Kerkhoven is het met Burgemeester en Wethouders eens, wanneer de berekening goed is. Spreker dacht, dat de leiding, die tot de Eendracht ligt, verlengd kon worden, doch kan dit niet, dan hebben Burgemeester en Wethouders gelijk; doch wanneer toch mocht blijken, dat de leiding naar de Eendracht na 2 of 3 jaren geen voldoende capaciteit meer zal hebben, dan zou daarmee thans rekening moeten worden gehouden.

De Voorzitter antwoordt, dat de leiding naar de Eendracht nog jaren lang voldoende zal zijn.

De Heer Uyt den Bogaard zegt, dat wanneer er te Eendracht een gasmotor bijkomt, eene nieuwe leiding zal moeten worden gelegd, want toen de gasmotor van Landaal moest worden voorzien, was op de Eendracht de verlichting zeer slecht.

De Heer de Bruin merkt op, dat al moest eene nieuwe leiding van Apeldoorn naar de Eendracht gelegd worden, het toch niet wenschelijk zou zijn dezelfde leiding voor Ugehelen te gebruiken, daar men dan te Ugehelen ook zou klagen, dat het gaslicht slecht is.

De Heer Mollerus vraagt of er bij Burgemeester en Wethouders geen bezwaar bestaat tot het leggen der leiding, ook al wordt $\frac{1}{2}$ van de kosten betaald, er kunnen meer van dergelijke verzoeken komen, waardoor groote uitgaven worden gevorderd, die ten laste der fabriek komen.

De Voorzitter antwoordt, dat de Commissie voor de gasfabriek tegen het verzoek is en ook één lid van het plaatselijk bestuur, het wordt altijd een schadepost voor de fabriek.

De Heer de Groot verklaart, dat hij tegen het voorstel van Burgemeester en Wethouders is en zou wenschen dat de Raad eerst uitmaakte of hier minder dan de helft der kosten moet worden vergoed. Spreker stelt voor, die vergoeding vast te stellen op f 8000,— met bepaling, dat dit bedrag binnen een half jaar moet zijn gestort.

De Heeren Kerkhoven en Schut verklaren met dit voorstel niet mede te kunnen gaan.

De Heer Wiersma vindt het voorstel van Burgemeester en Wethouders billijk, doch niet dat van den Heer de Groot. Die bepaling, van de helft der kosten bij te dragen, is wel toegepast daar waar het betrof speciaal voor particulier verbruik, doch hier geldt het ook ten dienste van fabrieken of bedrijven en daarmee meent spreker, dat rekening moet worden gehouden.

De Heer Mollerus vindt het voorstel van Burgemeester en Wethouders al te billijk en een te groot bezwaar voor de gasfabriek.

Het voorstel van den Heer de Groot, in stemming gebracht, wordt verworpen met 12 tegen 5 stemmen. Vóór stemden de leden C. W. A. de Groot, E. D. van Leenop, Jhr. Mr. G. W. Mollerus, B. van Niersen en Jhr. H. F. M. E. Sandberg.

Het voorstel van Burgemeester en Wethouders in stemming gebracht wordt aangenomen met 11 tegen 6 stemmen.

Tegen stemden als boven, benevens de Heer H. J. Schut.

Zoodat het navolgend besluit is genomen:

De Raad der gemeente Apeldoorn;
Nader voorgenomen het adres van C. Quartel Lzn. e. a. te Ugehelen, d. d. 14 December 1904, om langs den Ugehelschen weg eene gasleiding te leggen;

Gelet op het hierover door Burgemeester en Wethouders uitgebracht advies;

Besluit:

Aan adressanten kennis te geven, dat aan dit verzoek zal worden voldaan, voor zoover betreft het leggen der leiding tot Ugehelen, wanneer in de kosten van aanleg door hen wordt bijgedragen een bedrag van f 5000, binnen een halfjaar te rekenen van af 24 Februari 1905.

De Voorzitter leest voor het navolgend ingekomen schrijven van Burgemeester en Wethouders:

Apeldoorn, den 4 Februari 1905.

Mijne Heeren!
Bij Uw besluit van 31 December 1904 werd om advies in onze handen gesteld een adres van de Commissie tot vering van Schoolverzuim van de kadastrale gemeente Apeldoorn, d. d. 12 December 1904, om wijziging der verordening op de invoering van het schoolgeld voor de openbare scholen voor lager onderwijs in deze gemeente.

De Commissie heeft bezwaar tegen de in art. 1 der verordening op de invoering o. m. voorkomende bepaling, dat de kinderen op de scholen worden toegelaten, op vertoon van het bewijs van betaling, enz.

Zij vermeent, dat die bepaling onwettig is en onpractisch; onwettig, omdat zij naar hare meening strijd met de bepalingen der Leerplichtwet en onpractisch, omdat zoodoende de kinderen verstoken blijven van het onderwijs, hetgeen zich reeds voordoet.

Dat dit voorschift onwettig zou zijn, kunnen wij niet aanemen, daar bij toepassing het geval zich voordoet, vermeld onder punt 6 van art. 7 der Leerplichtwet, waardoor van de naleving, der in art. 1 dier wet opgelegde verplichting, vrijstelling wordt verleend, zoolang een wettelijk voorschift het bezoeken van de lagere scholen verbiedt, terwijl onder wettelijk voorschift plaatselijke verordeningen begrepen zijn.

Bovendien, was de bepaling in strijd met de Leerplichtwet, dan zou aan de verordening de Koninklijke goedkeuring niet zijn verleend.

Het schoolgeld, dat hier gegeven wordt, is niet hoog; velen worden van betaling vrijgesteld, als zijnde overmoedig, en velen betalen slechts de helft, daar zij als minvermogens worden beschouwd, zoodat mag worden aangenomen, dat, bij goede wil, het schoolgeld, dat gevorderd wordt, zonder bezwaar kan worden betaald en zij, die hierna niet voldoen, het aan zich zelf te wijten hebben, wanneer hunne kinderen niet tot de school worden toegelaten.

Toepassing van het voorschift heeft niet veel plaats, doch bij opheffing zal het getal onwilligen zeker sterk vermeerderen, zoodat wij er ernstig op moeten aandringen om de gewraakte bepaling te behouden.

Aan den Gemeenteraad
Burgemeester en Wethouders van Apeldoorn,
TUTEN NOLTHENIUS.
De Secretaris, MOLLERUS.

uit te oefenen, onder verklaring, dat dit landschap slechts tijdelijk aan het Nederlandsche gouvernement in leen was gegeven en dat Boni het nu kwam terugnemen. Naar wij vernamen, verwonderde men zich over de geringheid der macht, aan den heer Brugman toegevoegd en toch is diens tocht reeds gelukt.

Uit ingekomen telegrammen blijkt, dat hij den Bonischen Prins Patanfa zonder bloedvergieten heeft gearresteerd en naar Makassar teruggekeerd is.

Hieruit valt af te leiden, dat de Bonische Prins weinig vrienden heeft gehad, want anders zou men hem de nadering van het stoomschip wel bericht hebben.

De expeditie zal misschien nu nog kunnen worden voorkomen.

De heer Mechler, Resident van Timor, is tot Gouverneur van West-Sumatra benoemd.

De nieuwe Gouverneur moet een doortastende persoonlijkheid wezen, die noodig is voor de invoering eener belasting op westelijk Sumatra.

Van bevoegde zijde worden aan melkslijters de navolgende goede wenken gegeven:

Het Vee. Het vee moet gedurig van stof en vuil worden gereinigd. Ziek vee moet afzonderlijk worden gestald.

Stalling. Hoenders van een putstal moeten zorgen, door het maken van een greppel en door behoorlijk strooien, dat het vee droog en zindelijk ligt. De stal mag niet bedompt, maar moet lichtig, licht en ruim zijn en moet van frische lucht kunnen worden voorzien, zonder tocht te veroorzaken. Tweemaal 's jaars moeten de muren tot op zekere hoogte worden geteerd en voor 't overige worden gewit.

Het Melken. Zoo noodig moeten de uiers der koeien vóór het melken worden afgewassen. Ter voorkoming van verontreiniging der melk door stof, afkomstig van hooi, enz., mag het vee vóór- en gedurende het melken niet worden gevoederd. Het melken moet geschieden door gezonde personen, die, vóór zij beginnen te melken, eerst hunne handen moeten wassen. Omdat de melk in de sponen niet vrij is van bacteriën, moeten de eerste twee of drie halen niet in den melkemer worden opgevangen.

De Melk. Alleen de melk van gezonde koeien mag worden verkocht. De melk, verkregen in de eerste vijf dagen na het kalven, mag niet met de andere melk worden vermengd. Evenmin de melk van koeien, waarvan de nageboorte nog niet is verwijderd. De melk, die tijdens het melken uit de emmers wordt overgegoten, moet door een deksel tegen invallende stof worden beve-

ligd. Zoo spoedig mogelijk na het melken, moet de melk behoorlijk worden gezeefd en tot beneden 15° C. (59° Fahrenheit) worden afgekoeld.

Melkkanen. De melkkanen of melkbussen moeten zindelijk en goed gesloten zijn en telkens met sodawater worden gereinigd.

Water. Het te gebruiken water voor 't omspoelen van emmers, kannen en bussen mag geen bestanddeelen bevatten, welke schadelijk voor de gezondheid zijn.

Wenschelijk wordt het geacht, dat op geregelde tijden door een veearts bij de melkslijters een onderzoek wordt ingesteld naar den gezondheidstoestand van het vee.

Het Bestuur der Afdeling Gelderland van de Vereniging tot bevordering der Pluimveehouderij en tamme Konijnteelt in Nederland heeft tot sommige belangstellenden het verzoek gericht het publiek meer en beter met het doel en streven dezer Vereniging bekend te maken. Gaarne voldoen wij daaraan onzerzijds.

Doel der Vereniging: Vermeerdering van de eiervoorraad in de wintermaanden. Verschaffing van hoenders, die in November beginnen te leggen. Wering van buitenlandsche eieren door verhooging der Nederlandsche productie. Betere afzet van slachthoenders, door het oprichten van veilingen, alsmede van de honderd miljoen eieren, die de provincie Gelderland thans jaarlijks pro-

duceert.

Voordeelen aan het Lidmaatschap verbonden: Kosteloze ontvangst van het Vakblad der Vereniging tweemaal per maand. Verrijking van Broedieren en Kulkens der Nutrasen voor zeer lagen prijs, tengevolge van het verleen van subsidie. Verrijking van inlichtingen op 't gebied der Pluimveehouderij.

Het Lidmaatschap kost slechts een gulden per jaar. Waar tien leden zich vereenigen, kan eene Onderafdeeling worden opgericht. In Gelderland bestaan reeds drie Onderafdeelingen: Steenderen en Omstreken, Doetinchem en Omstreken en Doesburg en Omstreken.

Het Dagelijksch Bestuur der Afd. Gelderland bestaat uit de Heeren F. de Haan, te Eefde, bij Gorssel, Voorzitter; J. W. Planten, te Steenderen, Ouder-Voorzitter; J. S. M. Vrijland, te Hoog-Keppel, Secretaris-Penningmeester; S. A. K. Baron van Nagel, te Warnsveld en G. J. Duits-hof, te Ambt-Doetinchem.

In Japan bestaat de eigenaardige gewoonte bij de geboorte van een kind steeds een boom te planten. Wanneer het kind op den daarvoor bestemden leeftijd gaat trouwen, worden uit den boom meubelstukken vervaardigd, die men als sieraden in de huishouding beschouwd.

De Voorzitter opent de discussie.

De Heer Wiersma deelt mede, dat wanneer Burgemeester en Wethouders nog iets milder waren geweest in de toepassing wie voor onvermogen of misvermogen moet worden gehouden, dat adres dan niet zou zijn ingekomen. Spreker had gehoopt, dat Burgemeester en Wethouders zouden voorstellen, door een kleine wijziging in de redactie te brengen, aan het bezwaar tegemoet te komen, waardoor de praktijk onveranderd kon blijven. Het is gebleken dat verschillende kinderen de school niet bezoeken, omdat het schoolgeld niet betaald wordt. Sommige Hoofden laten de kinderen toch toe, in strijd met de verordening, willekeurig wordt hiertoe gehandeld, al naar men meent dat later nog wel betaling zal volgen of soms tengevolge sympathieke gevoelens tegenover de ouders. Wat betreft de wetgeving, wijzen Burgemeester en Wethouders op art. 7 der Leerplichtwet, doch dat artikel regelt de vrijstellingen, doch om vrij te stellen van de leerplicht gaat het hier niet, zoodat die vergelijking niet opgaat. Het is verkeerd bij wijze van executie, door het zwaard op de keel te zetten, het schoolgeld te willen innen en door een kleine wijziging kan in de behoefte, die gebleken is te bestaan, worden voorzien en wordt daardoor tevens voorkomen het verschil in de wijze der uitvoering, die door de Hoofden wordt toegepast. Spreker leest daarna voor hoe de redactie naar zijne meening zou moeten zijn, te weten:

„Het schoolgeld zal voor school No. 1 per kwartaal en voor de overige scholen, naar de keuze der ouders, voogden of verzorgers der kinderen, bij maandelijksche of driemaandelijksche termijnen, vooruit betaald moeten worden bij den Gemeente-Ontvanger of diens gemachtigde. Aan min- of oververmogen zal daarvan een verklaring door het dagelijksch bestuur der gemeente worden afgegeven.“

Spreker merkt op, dat hierdoor vervalt de bevoegdheid van het Hoofd om de toelating te weigeren.

De Voorzitter zegt, dat wanneer de regeling zoo wordt gesteld, men geneigd zou zijn haar aan te bevelen, doch het behoud der bestaande redactie is noodig voor hen, die wel kunnen, doch niet willen betalen, die alleen uit pure onwil het betalen weigeren. Het geval, dat aanleiding heeft gegeven tot dit adres, kan tot voorbeeld strekken, want het wegzenden van het kind, omdat het schoolgeld niet betaald werd, heeft de betaling van het schoolgeld tengevolge gehad. In groote moeilijkheden zou men komen, wanneer de Hoofden weigerden het schoolgeld in te vorderen, waartoe, naar spreker meent, men hen niet verplicht kan. Dat de toepassing der verordening zoo ongelijk zou plaats hebben, geloof spreker, dat wel wat overdeven is, klachten daarover zijn bij Burgemeester en Wethouders nooit ingekomen. Waar zou het naar toe, wanneer men bij onwil niet het recht zou hebben den toegang te weigeren? Tot nog toe heeft de verordening goed gewerkt, en zijn daarover bij Burgemeester en Wethouders geen klachten ingekomen.

De Heer Wiersma wijst er op, dat door de nieuwe redactie de praktijk onveranderd blijft en merkt op, dat, wat de toepassing door de Hoofden betreft, die geheel willekeurig plaats heeft; er zijn er die het verschuldigde eerst innen bij het einde van het kwartaal, in strijd met het voorschrift.

De Voorzitter antwoordt, dat die bewering eene beschuldiging is tegen de Hoofden, die door het noemen van bepaalde feiten moet worden geconstateerd.

De Heer Wiersma replicert, dat het een feit is, dat het eene Hoofd niet wil toelaten voor dat de betaling heeft plaats gehad, terwijl een ander de drie maanden afwacht.

De Voorzitter merkt op, dat men hetzelfde in particuliere zaken ook wel aantreft. Spreker heeft het bedoeld geval onderzocht en het is hem gebleken, dat de schuld niet bij het Hoofd maar bij de ouders lag; doch spreker heeft niet alleen de ouders, maar ook het Hoofd gehoord en de Heer Wiersma hoorde alleen de ouders. Bovendien vertrouwt spreker, dat de Hoofden de uitvoering eerlijk zullen toepassen en dat zij niet, om wraak te willen nemen, verschil zullen maken.

De Heer Wiersma zegt, dat hij niet alleen de ouders, maar ook het Hoofd heeft gehoord en herhaalt, dat het een feit is, dat sommigen dadelijk het schoolgeld invorderen en anderen drie maanden wachten, en deze onregelmatigheid kan ondervangen worden door de voorgestelde redactie-wijziging.

De Heer Mollerius zegt, dat in hoofdzaak de meening van den Heer Wiersma is, dat het beter is de kinderen op school toelaten, al is het schoolgeld niet betaald. Spreker acht het voor zich beter, dat de bestaande bepaling behouden blijft. Het schoolgeld is hier laag en Burgemeester en Wethouders zijn vrijgevig in de toepassing wat betreft de min- en oververmogen, zoodat moet worden aangenomen, dat die betalen moet, ook betalen kan en dan behoort de gemeente ook te zorgen, dat het schoolgeld binnenkomt. Beweerd wordt, dat de bestaande bepaling in strijd zou zijn met de Leerplichtwet, doch dit is nog niet uitgemaakt, wil men hieromtrent zekerheid, dan zal voor verzuim, in dergelijk geval, procesverbaal moeten worden opgemaakt, doch dit heeft nog niet plaats gehad. Wat het verschil in de toepassing betreft, ieder die macht heeft, kan daarvan misbruik maken, doch dit moet geen aanleiding zijn om niemand macht te geven.

De Heer Wiersma herinnert, dat hij begonnen is te verklaren, dat wanneer Burgemeester en Wethouders iets vrijwilliger geweest waren, dit adres niet zou zijn ingekomen. Twee kinderen bezochten de school niet, omdat het schoolgeld niet betaald was en de ouders beweerden dit niet te kunnen betalen; daarom werd naar een middel uitgezien om hierin te voorzien en daarmede behoefde men toch niet te wachten totdat zich 100 van die gevallen voor deden. Daarom is gezocht naar eene redactie, waarbij met handhaving van de bestaande praktijk, aan het Hoofd geen recht werd gegeven om de toelating

te weigeren.

De Voorzitter meent, dat wanneer voor de leerlingen van de bijzondere scholen het schoolgeld niet betaald wordt, zij dan ook wel zullen geweerd worden en dan zouden zij voor rekening der gemeente moeten komen. Kan door ziekte of andere bijzondere omstandigheden het schoolgeld niet betaald worden, dan kan daarin worden voorzien, doch de tegenwoordige bepaling moet gehandhaafd blijven.

De Heer de Bruin meent, dat de bedoeling is, dat de toelating moet plaats hebben onverschillig of het schoolgeld betaald is of niet. Spreker heeft gelezen, dat men in eene gemeente, waar die bepaling zoodanig bestond, haar had laten vervallen na invoering der leerplichtwet, doch toen bleek, dat zij behouden kon blijven, haar weder heeft ingevoerd en door de gewijzigde redactie aan te nemen zou men hier dezelfde fout begaan.

De Heer Gardenier is het eens met den Heer Wiersma, dat de Leerplichtwet niets geeft, wanneer men door niet te betalen vrij blijft van de school te bezoeken.

De Voorzitter antwoordt, dat dit nog uitgemaakt moet worden en het niet bewezen is, dat dit niet vervolgbaar zou zijn.

De Heer Gardenier gevoelt dan ook niet veel voor de voorgestelde wijziging.

De Heer Wiersma zegt, dat de Heer Gardenier er dan niets voor schijnt te gevoelen, dat de verordening niet wordt toegepast.

De Voorzitter merkt op, dat, wanneer dit mocht blijken, de Hoofden er op zullen worden gewezen.

De Heer Gardenier begrijpt niet hoe de Heer Wiersma tot die gevolgtrekking komt, spreker meent dat de ouders er mede af waren, wanneer zij niet betaalden.

De Voorzitter wijst er op, dat, wanneer de Commissie niet vervolgt, het er dan ook bij blijft, waarop de Heer Wiersma replicert, dat niet de Commissie, maar de Arrondissements-Schoolopziener de vervolging moet aanbrengen.

De Heer Mollerius kan nu zoodadelijk de nieuw voorgestelde redactie moeilijk beoordeelen, doch bepaalt zich alleen tot de hoofdzaak van de kwestie.

De Voorzitter brengt nu het voorstel van Burgemeester en Wethouders in stemming, dat met op een algemeen stemmen, die van den Heer Mr. W. Wiersma, wordt aangenomen.

Zoodat het navolgend besluit is genomen:

De Raad der gemeente Apeldoorn;

Nader voorgenomen het adres van de Commissie tot wering van schoolverzuim voor de kadastrale gemeente Apeldoorn, d.d. 12 December 1904, om wijziging der verordening op de invoering van het schoolgeld voor de openbare scholen voor lager onderwijs in deze gemeente;

Gelet op het hierover door Burgemeester en Wethouders uitgebrachte advies;

Besluit:

op dit adres afwijzend te beschikken.

De Voorzitter leest voor het navolgend ingekomen schrijven van Burgemeester en Wethouders:

Apeldoorn, den 4 Februari 1905.

Mijne Heeren!

Naar aanleiding van het, bij Uw besluit van 20 Januari 1905, om advies naar ons gevraagd adres van den Heer J. Wentholt e.a., d.d. 14 December 1904, om verbetering van den verbindingsweg tusschen de Koningstraat en de Oude Haven te Het Loo, hebben wij de eer U te berichten, dat deze weg niet aan de gemeente behoort en bij haar niet in onderhoud is.

Aangezien met het gebruik van een paar kar statels aan het verzoek kan worden tegemoet gekomen, zal hieraan worden voldaan.

Burgemeester en Wethouders van Apeldoorn,

TUTEIN NOLTHENIUS,

De Secretaris,

MOLLERUS.

Aan den Gemeenteraad.

De Heer de Groot deelt mede dat de Heer J. Wentholt reeds zijn dank betuigd heeft voor hetgeen aan dien weg is gedaan. Zonder hoofdlijke stemming wordt het navolgend besluit genomen:

De Raad der gemeente Apeldoorn;

Nader voorgenomen het adres van den Heer J. Wentholt e.a., d.d. 14 December 1904, om verbetering van den verbindingsweg tusschen de Koningstraat en de oude Haven te Het Loo;

Gelet op het hierover door Burgemeester en Wethouders uitgebrachte advies;

Besluit:

Aan adressanten te berichten, dat genoemde weg geen gemeenteweg is en alzoo bij haar niet in onderhoud is, doch dat, aangezien met het gebruik van een paar kar statels, aan hun verzoek kon worden tegemoet gekomen, hieraan voldaan is.

De Voorzitter leest voor het navolgend ingekomen schrijven van Burgemeester en Wethouders:

Apeldoorn, den 18 Februari 1905.

Mijne Heeren!

Daar bij beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken, d.d. 31 Januari 1905, de verdeling der gemeente in stembedistricten voor de verkiezing van een lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, vastgesteld is overeenkomstig Uw advies gegeven bij besluit van 26 Augustus 1904, hebben wij de eer U voor te stellen gelijke verdeling te volgen voor de verkiezing van leden van den Gemeenteraad en Heeren Gedeputeerde Staten te verzoeken die verdeling mede vast te stellen voor de verkiezing van leden van de Provinciale Staten en daartoe te besluiten overeenkomstig het hierbij gevoegd concept.

Burgemeester en Wethouders van Apeldoorn,

TUTEIN NOLTHENIUS,

De Secretaris,

MOLLERUS.

Aan den Gemeenteraad.

Zonder hoofdlijke stemming wordt het navolgend besluit genomen:

De Raad der gemeente Apeldoorn;

Overwegende dat de Minister van Binnenlandsche Zaken, door zijne beschikking van 31 Januari 1905, wijziging heeft gebracht in de verdeling der gemeente in stembedistricten, voor de verkiezing van leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, overeen-

komstig het bij deszelfsch besluit van 26 Augustus 1904 gegeven advies;

Overwegende dat de motieven die tot dat advies hebben geleid, eveneens gelden voor de verkiezing van leden van de Provinciale Staten en van den Gemeenteraad en dat het bovendien wenschelijk is, dat de verdeling der gemeente in stembedistricten, voor deze verkiezing gelijk is;

Gelet op art. 6 der Gemeentewet;

Besluit:

Verordening tot verdeling der kiesdistricten voor de verkiezing van leden van den Raad der gemeente Apeldoorn, in stembedistricten.

De kiesdistricten, voor de verkiezing van leden van den Raad der gemeente Apeldoorn worden verdeeld in de navolgende stembedistricten:

Kiesdistrict I. Stembedistrict 1. De wijken: A en A A (Apeldoorn).

Kiesdistrict II. Stembedistrict 2. De wijken: I (Weennum), K (Wiessel), L (Het Loo), M (Noord-Apeldoorn), N (Hoog-Soeren).

Kiesdistrict III. Stembedistrict 3. De wijken: B (Zevenhuizen), D en DD (Wormen), E (Woudhuis), F (Anklaar).

Kiesdistrict IV. Stembedistrict 4. De wijken: A (Beekbergen), B (Lieren), D (Engeland), E (Ugchelen).

Kiesdistrict V. Wijk C (Oosterhuizen).

Kiesdistrict VI. Wijk F (Hoenderloo).

Kiesdistrict VII. De wijken: A (Loenen), B (Zijven).

Kiesdistrict VIII. De wijken: C en CC (Brink en Orden).

Het hoofdstembureau houdt zitting in stembedistrict 1.

Kiesdistrict III. Stembedistrict 9. De wijken: B (Zevenhuizen), D en DD (Wormen), E (Woudhuis), F (Anklaar).

Kiesdistrict X. De wijken: G (Broekland), H (Bemmel).

Het hoofdstembureau houdt zitting in stembedistrict 9.

30. Aan Heeren Gedeputeerde Staten te verzoeken, de verdeling der gemeente in stembedistricten, voor de verkiezing van leden van de Provinciale Staten, vast te stellen in overeenstemming met die hierboven onder punt 1 vermeld.

Op voorstel van Burgemeester en Wethouders wordt, zonder hoofdlijke stemming, het navolgend besluit genomen:

De Raad der gemeente Apeldoorn;

Overwegende, dat ter voorziening in de behoefte aan kasgeld, eene tijdelijke lening noodig is van hoogstens f 20,000,—;

Gelet op de art. 139 en 141 lett. a der Gemeentewet;

Besluit:

1. eene tijdelijke lening te sluiten ter voorziening in de behoefte aan kasgeld, van hoogstens f 20,000,—;

2. deze lening te sluiten tegen eene voor de gemeente meest voordelig te bedingen rente;

3. de lening af te lossen uit de gewone inkomsten der gemeente, zoodra de staat der gemeentekas zulks toelaat, doch in ieder geval vóór de sluiting van den dienst 1905;

4. de rente te betalen uit de gewone inkomsten der gemeente.

De Voorzitter leest voor het navolgend ingekomen schrijven van Burgemeester en Wethouders:

Apeldoorn, 3 Februari 1905.

Mijne Heeren!

Ter voorziening in de vacature van een lid der Commissie tot wering van schoolverzuim voor de kadastrale gemeente Apeldoorn, hebben wij de eer U het navolgend dubbeltaal aan te bevelen:

1. den Heer H. G. VAN GROEL, Hoofdonderwijzer aan de bijzondere school van den Heer A. J. Donck;

2. den Heer W. DE VRIES, Hoofd eener bijzondere school te Apeldoorn.

Burgemeester en Wethouders van Apeldoorn,

TUTEIN NOLTHENIUS,

De Secretaris,

MOLLERUS.

Aan den Gemeenteraad.

Overgaande tot de stemming, verzoekt de Voorzitter de leden T. de Bruin en C. W. A. de Groot, met hem het stembureau uit te maken. De stemming heeft plaats met gesloten biljetten, 17 biljetten worden ingeleverd, overeenkomende met het getal aanwezige leden; na opening blijkt, dat 15 stemmen zijn uitgebracht op den Heer H. G. van Groel en 2 op den Heer W. de Vries, waarna het navolgend besluit wordt genomen:

De Raad der gemeente Apeldoorn;

Overwegende, dat voorzien moet worden in de vacature van een lid van de Commissie tot wering van schoolverzuim voor de kadastrale gemeente Apeldoorn;

Gelet op de hiervoor door Burgemeester en Wethouders ingezonden aanbeveling van een dubbeltaal en op den uitslag der stemming;

Besluit:

Tot lid der Commissie tot wering van schoolverzuim voor de kadastrale gemeente Apeldoorn te benoemen den Heer H. G. van Groel, Hoofdonderwijzer aan de bijzondere school voor lager onderwijs van den Heer A. J. Donck.

De Voorzitter bedankt het stembureau.

Op de vraag van den Voorzitter of door een der leden nog het woord wordt verlangd, vraagt de Heer Gardenier, naar aanleiding van het heden verleend eervol ontslag aan onderwijzend personeel waarbij er zijn, reeds met ingang van 1 Maart of die adressen ree lang geleden zijn ingekomen.

De Voorzitter antwoordt, dat de twee Onderwijzers, die eervol ontslag hebben gekregen met ingang van 1 Maart, die betrekking wegens ziekte reeds geruimen tijd niet hebben waargenomen.

De Heer van Lennep vestigt de aandacht op de ergerlijke wijze waarop het plantsoen van de algemeene begraafplaats is mishandeld, wat men snoeien belieft te noemen. En vraagt of men het moet toelaten, dat boomen geplaat worden, zoo dicht bij zijn terrein, zoodanig als den Lange weg heeft plaats gehad.

De Voorzitter antwoordt, dat men daarin vrij is, de breedte van den weg in aanmerking genomen, kon het daar moeilijk anders.

De Heer van Lennep vindt dit onbillijk, men krijgt nu de takken over zijn terrein, ook zijn de boomen maar 4 meter van elkander geplaat.

De Voorzitter merkt op dat die jonge boomen daar nog geen kwaad zullen doen, mocht dit later blijken noodig te zijn, dan kan men er tusschen uit nemen.

Geen der leden meer het woord verlangende, sluit de Voorzitter de vergadering.

Vervolg Plaatselijk Nieuws.

In Zwolle slaagde op 25 Februari voor de akte in de Nuttige Handwerken Mej. W. van der Veen, te Oosterhuizen.

Naar wij vernemen, hebben eenige ingezetenen alhier eene studieclub opgericht ter beoefening der Theosofie en aanverwante wetenschappen, waartoe wekelijks eene cursusvergadering wordt gehouden.

Vrijdagavond trad de Heer Kijlstra, van Drachten, op in de Vergadering van het Frysk Selskip „Fier fën Hus.“

De goede naam van den Heer Kijlstra, reeds meer dan 25 jaren in de Friesche Taal en Letterkunde en op het gebied van voordracht, was ongetwijfeld oorzaak van de groote opkomst.

De voordrachten waren ook thans weder uitstekend, zoo ernst als luim, nu en dan satirisch, zoodat de Heer H., onder aller instemming, den Spreker een woord van dank bracht, en de hoop uitsprak hem hier nog meermalen te hooren.

Het was een avond van bijzonder kunstgenot.

De Heer Willem Royaards heeft Zaterdagavond met zijn Multatuli-Voordracht aan een vrij talrijk publiek weder een avond van onverdeeld kunstgenot verschaft.

Reeds dagen te voren werden in Tivoli en bij bekende ingezetenen brochures verspreid, waarin uittreksels voorkwamen van gunstige oordeelvellingen in de groote Bladen over Multatuli-lezingen, elders door den Heer Royaards gehouden.

Zeker zullen allen, die het voorrecht hadden de Voordracht van Zaterdag j.l. bij te wonen, het met deze van bewondering en waardeering getuigende recensien volmaakt eens zijn.

Waar wij reeds vroeger, o.a. na de Lucifer-Voordracht meermalen gelegenheid

hadden te wijzen op het voortreffelijk talent, de dichtelijke voordracht en 't schoon, buigzaam orgaan van den kunstenaar, volstaan wij thans met de vermelding dat de Heer Royaards ook ditmaal weer geheel in zijn vertolkingen opging, al het voortreffelijke daarin bijzonder goed deed uitkomen en zich blijkbaar geheel gaf.

Na iedere voordracht werd de Heer Royaards, die den geheelen avond improviseerde, met een warm applaus beloond.

Zondagmiddag hield de kunstenaar de zelfde Voordracht in het Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen te 's Gravenhage.

De uitslag der Zondag j.l. gehouden wedstrijd tusschen R. et V. I en Be Quick I te Zutphen was 3—1 in het voordeel van R. et V.

R. et V. speelde met 2 invallers, waaronder de keeper.

Het filiaal der Eerste Ned. Rijkswiel-fabriek, voorheen H. Burgers, zal binnenkort van Dorpstraat No. 575 verplaatst worden naar het nieuw bebouwde pand op den Deventerweg tegenover het Postkantoor.

Het belooft een modern en naar de eischen des tijds ingerichte rijwielzaak te worden, met herstelplaats voor reparatiën aan rijwielen en automobielen.

In het Hotel van der Burg had gisteren morgen en des middags in tegenwoordigheid van vele belangstellenden, w.o. wij in het morgenuur, ook eenige Wethouders, Raadsleden en Geneesheeren opmerkten, een proefreiniging plaats met de Stofreinigingsmachine „Vacuum“ (systeem Booth.) Het toestel, op een daarvoor ingerichte wagen geplaatst, stond voor het Hotel opgesteld, terwijl de aan de machine ver-

bonden slangen door een raam boven de deur in de Zaal werden geleid.

Aan het einde van beide slangen bevinden zich nikkelen zuigers, waarmede door de mannen, met het reinigingswerk belast, een op den vloer liggend tapijt werd bestreken. In korten tijd zag men in den glazen cylinder, aan een der slangen verbonden, het stof uit het kleed in dichte massa dwarrelen; in het kleed zelf bleef na deze bewerking zoo goed als geen stof over. Op dezelfde wijze werden achtereenvolgens stoelen, kleedjes, jassen enz. gereinigd, zonder dat daarbij iets van stof gezien werd.

Waren de tapijten, stoelen enz. uit het Hotel van der Burg wat minder goed verzorgd geweest, de exploitant van het nieuwe toestel zou stellig nog meer succes hebben gehad. Nu was er niet zooveel eer mee te behalen, hetgeen voorzeker een vleidend compliment is voor het dienstpersoneel aan het Hotel verbonden.

Latere proefnemingen met stoffige kleeden van elders, bewezen voldoende wat het Reinigingsstoesel vermag.

Voorzover wij in staat zijn dit te beoordeelen, kan de machine „Vacuum“ op het gebied der hygiëne goede diensten bewijzen en is hare aanwending in zalen, groote vertrekken, ziekenkamers enz. wel aan te bevelen.

Velling, gehouden op 23 Februari 1905, door Notaris VISSCHER GORTER,

Ingezet:

1°. Voor den Heer IJ. Rodenhuis Jr.: Een terrein met daarop staand woonhuis, kantoren en schuur, nabij den Vlijtschenweg, groot 68 a. 27 c., in 13 perceelen: schuur voor afbraak, door A. Middellink, op f 150 + f 50, dus f 200, gemijnd op f 20, door J. Beekman, dus f 220. Perc. 1, groot 8 a. 39c., door A. Middellink, op f 3000, gehooft met f 200, dus f 3200; perc. 2, 5 a. 70 c., door A. Middellink, op f 150 + 40, dus f 190; perc. 3, 4 a., door J. Beekman,

op f 850 + f 100 + f 60, dus f 1010; perc. 4, 3 a., door T. Nikkels, op f 200 + f 25 + f 25, dus f 250; perc. 5, 3 a., door T. Nikkels, op f 180 + f 25 + f 25, dus f 230; perc. 6, 3 a. 40 c., door G. Alferink, op f 490 + f 100 + f 100, dus f 690; perc. 7, 3 a. 70 c., door A. Middellink, op f 580 + f 100 + f 100, dus f 780; perc. 8, 80 a. 10 c., door F. Wils, op f 500 + f 100 + f 100, dus f 700; perc. 9, 5 a. 37 c., door T. Nikkels, op f 310 + 30 + f 50, dus f 390; perc. 10, 5 a. 21 c., door J. Beekman, op f 250 + f 40 + f 25, dus f 315; perc. 11, 5 a. 05 c., door T. Nikkels, op f 230 + f 40 + f 25, dus f 295; perc. 12, 4 a. 88 c., door J. Beekman, op f 240 + f 40, dus f 280; perc. 13, 8 a. 47 c., door H. Bronsvort, op f 400 + f 50, dus f 450.

2°. Voor den Heer J. Rouwenhorst a. Een dubbel woonhuis met grond, a/d Zevenhuiszenschens weg, groot 7 a. 90 c., door E. Gosens, op f 1500 + f 100, dus f 1600; b. Een bouwterrein daarnaast, groot 6 a. 80 c., door J. H. v. Rossum, op f 430 + f 50, dus f 480.

3°. Voor de Erven van Mej. Wf. P. Box—Klinkenbos. a. Een huis met erf, aan den Christiaan Geurtsweg, groot 1 a., 60 c., door G. Alferink, op f 2300 + f 200, dus f 2500; b. Een huis met grond, aan het Spoorlaantje, groot ongev. 2 a., door H. v. Wouw, op f 750 + f 50, dus f 800.

4°. Voor den Heer H. van Wouw: Een woonhuis met terrein, aan den Asselschenweg, groot 15 a. 58 c., door A. Herkert, op f 650 plm. f 50, dus f 700.

Vellingen, gehouden door Notaris BECKING,

op 23 Februari 1905.

Toeslag:

Voor den Heer J. van Delden John.: 2 gunstig gelegen bouwterreinen, aan de Dorpstraat, en 3 bouwterreinen, gelegen aan den weg, achter het huis van verkooper, te zamen groot, 888 M², in massa verkocht voor f 8305, aan den Heer H. G. C. Leendertz.

Ingezet:

Voor de Erven Gerrit Put: Een huis met grond, gelegen aan den Vlijtschenweg, groot 5.20 aren, door A. Middellink, op f 1300, gehooft met f 200, dus f 1500.